

usban elke-
r, nagy for-
sig huzodott
ele és ennek
is csak au-

ztérium
idegen
lien

11. (Az Uj
nkügyi mi-
kezett több
en s e felje-
gves inspek-
tik az idege-
artózkodását
Eppen ezért
elhatározta,
aratlanul le-
tusokat. Kü-
brátus ellen
a miniszta-

andinak,
rtvezető-

11. (Az Uj
álisok benső
pontját. Ep-
dőtétést ke-
beszarbiai
hogy a Be-
vált képvil-
abb folytas-
madásokat.

lezuhant
ógép

11. (Az Uj
és szerint
osmenti re-
méter ma-
A repülő-
hadnagyot
a kórházba.

szíóval
zik

11. (Az Uj
ól szerzett
rövidesen
iszterelnök
y megbízá-
rkezik Ro-

nyvei

- 147 Lei
- 87 Lei
- rek 147 Lei
- 54 Lei
- 144 Lei
- 168 Lei
- 168 Lei
- 117 Lei
- 70 Lei
- 75 Lei
- 57 Lei
- 72 Lei
- 36 Lei
- 36 Lei
- 61 87 Lei
- 90 Lei
- 90 Lei
- 90 Lei
- 54 Lei

pkidó 46
ads Baron
efon: 9-14

Taxa postálá
plátite in num.
No. 224.713-923.

Szerkesztőség
és kiadóhiva-
tal: Cluj-Ko-
lozsvár, Stra-
da Baron L. Pop (v. Brassai-n.) 10
Telefon: 9-77. Előfizetés:
Havonta 110 - vadóvr.
évre 600.
Földre: H
félévre 6.
detések d
KELET" -
időség egyetlen napilapja. Cik-
keink utánnomását csak a for-
rás megjelölésével engedjük meg.

2. Hímszet ter Robert

int. Az „UJ
KELET”
i és bánási

UJ KELET

Budapest

ZSIDÓPOLITIKAINAPILAP

Bérmertelen
leveleket nem
fogadunk el.
Kéziratok
megőrzését és visszaküldését nem
vállaljuk. Főszerkesztő dr. Marton
Ernö. Felelős szerkesztő Jámbor
Ferenc. Bukaresti szerkesztő: Hát-
szegi Ernő, Str. Matei Millo 10.

Ara 5 lej

Détek, 1935 július 14.

5693. FV | XVI. ÉVI
TAMUSZ 20. | 157 SZÁM

Matuska

Hátborzongató külsőségei vannak ennek az embernek, ennek a Matuska Szilveszter nevű emberi szörnynek.

Nem csak az érthetetlen, ami ebben az emberben végbemegy. Az előtt is értelmetlenül áll az ember, amit csinál, amikor a vizsgálóbíró előtt mond és ahogyan minden szabad óráját imádkozással tölti el.

Felfogni is nehéz, hogyan férhet össze a vallásos áhitat a vonatot robbantó szörnyűséggel és hogyan törheti meg ezt az embert olyan emberien feleslegesen halála.

Elképzelhető az a zagyaság, ami képzeteiben és gondolkodásába végbemegy: hogyan tudja a legpontosabban és legnagyobb hidegvérrel lerajzolni az ekzotikus rudakat, amelyekkel a robbanást végrehajtotta és hogyan kap a következő pillanatban sírógöcsört, a nemlétező szellemet: Leot felidézve.

A biatorbágyi rémtett különöslelkű elkövetője a mai kor embere.

Kántortanító volt, hajlamos lehet tehát a vallásos örjögésre.

Világháborút élt át, tehát össze lehetnek rocsolva az idegei.

Kommunista forradalmat élt át, fehérterror borzalmaiban volt része, tehát tudja, milyen keveset ér olykor egy emberi élet.

Matuska éppen olyan érthetetlen ember, mint amilyen érthetetlen a kor, amelybe belészületett.

Önmagában hord mindent: a vallásos örjögést, a dultságot, a szellem válságát, a vérengző bestialitást...

Ha nem őlt volna meg husz embert, sajnálni lehetne...

Egy vasgárdista szenzáció

Egészen rendkívüli az a szívósság, amellyel Hitler romániai hívei dolgoznak. Úgy látszik a komposkeresztés kancellár pénzt mutogat idevaló bámuloinak, akik emiatt serényen igyekeznek népszerűsíteni a német kampóskeresztés eszméket Romániában.

A nemzeti szocializmus ügynökei befurakodtak minden jelentős helyre. Ott ülnék mindegyik politikai pártban, találkoznak velük minden lap szerkesztőjében és ezek a jól elhelyezett ügynökök gondoskodnak arról, hogy alkalmas pillanatban egy-egy politikai bomba robbanjon.

A legszenzációsabb bombát Temesváron robbantották. Még pedig a nemzeti parasztpárt lapjának, a Vestulnak, a szerkesztőségében.

Nem kevesebbet állított a lap, mint azt, hogy Maniu a cuzisták és a vasgárdisták egy frontba tömörítésével megszervezte a nemzeti szocialista pártot.

Mert Maniunak nagyon tetszik a hitlerizmus — véli a Vestul.

Mára ugy szétróbbant az egész szenzáció, mint egy szappanbuborék.

Manju még komoly cáfolatra sem tartotta érdemesnek a temesvári lap nyári szenzációját.

De nem is ez a fontos. Hanem az, hogy egy ilyen hír egyáltalában szárnya lehet és hozzá a nemzeti parasztpárt félhivatalos lapjának első oldaláról.

A cél világos és átlátszó. A félhivatalos lapnál dolgozó műkedvelő vasgárdista propagandát akar csinálni. Tudta jól, hogy a szenzáció csak 24 órát fog élni. De azt is jól tudta, hogy az álhir néhány embert hosszú ideig el fog bódítani. Azo-

kat, akik félig-meddig szimpatizálnak a Vasgárdával és akiket Maniu nevének a pusztá említésével egészen bele lehet taszítani a nemzeti szocializmus karjába. Ezért volt szükség a Vestul szenzációjára.

A paraszt-argumentum

A napokban komoly formában bukkan fel Németországban egy kérdés. Egyszerűen megformulázva ez: Hitler-e vagy Krisztus?

Sietni kell a dolog magyarázatával, ne hogy blaszfémianak tűnjön fel. Arról van parasztek között, akik még mindig szá-

Károly király kettős kolozsvári látogatása

Nemzetközi autóversenyen és az ortodox katedrális felszentelésén vesz részt az uralkodó

Cluj-Kolozsvár, július 13. (Az Uj Kelet tud.) A kolozsvári város házára a minapj érkezett meg a királyi kabinétiro da értesítése arról, hogy az uralkodó szeptember 24-én Kolozsvárra érkezik. A király a kolozsvári Automobil Klub vendége lesz és résztvesz az ebből az alkalomból a feleki tetőn rendezendő nemzetközi autóversenyen. Ugyancsak meg fogja látogatni az uralkodó tiszteletére a sporttelepen rendezendő löv-

senyt is.

November havában Károly király ismét Kolozsvárra jön, hogy résztvegyen az új ortodox katedrális felszentelésén. Innen Alsóféhéregybe megy a király és dr. Pop Ian belügyi alminiszter vendégeként résztvesz a Pop dr. birtokán rendezendő vadászaton, majd visszatér Kolozsvárra és személyesen nyitja meg az új egyetemi évet.

Lelkesen ünneplik Olaszországban az Oceánt átrepült olasz légi rajt

„Büszkén jelentem, hogy a Duce parancsát teljesítettük” — táviratolta Balbo

Róma, július 13. Az olasz óceánrepülő hidroplánraj este nyolc óra tájban megérkezett a labradori Cartwright felé és sémán leszállt a tengerészeti légi kikötőben. Balbo légügyi miniszter rádiogramot küldött Mussolinihez, amelyben a következőket közölte: Cartwright felé érkező büszkén jelentem, hogy a Duce parancsát teljesítettük. A hidroplánraj a 2400 kilométeres óceáni utat félnapos repüléssel tette meg. Az utóvalon a tenger nagy része jégzajlásos és tulnyomó a köd, úgyhogy a gépek pilótái nagyrészt műszereikre voltak utalva a tájékozódásnál. Cáfolták azt a hírt, hogy az olasz gépek tegnapj reykjavíki startja meg nem felelő üzemenyag miatt nem sikerült volt na. A gépek valóban nem tudtak a vízről a levegőbe emelkedni a teljesen szélesdes időjárás miatt.

ujabb sikerességének hírére lelkes emberek kezdeményezésére felvonulások voltak, amelyeken éltették az olasz aviatika hőseit. Több város felett repülőrajok jelentek meg s a pilóták az olasz légi rajt dícsőró répcédulákat vetettek le a terekre és uccákra.

Kitüntetik a pilótákat
Róma, július 13. Mussolini üdvözlő táviratban válaszolt Balbonak a megérkezésakor küldött táviratára. A Duce gazdag jutalomban és magas kitüntetésben fogja részesíteni az óceáni uton résztvevő pilótákat.

Lindbergh nem tudott találni Balboval

London, július 13. Lindbergh és felesége nem valószínűsíthették meg azt a szándékukat, hogy az olasz óceánrepülő hidroplánrajjal a tenger felett találkozzanak. Mint Newyorkból jelentik, a Lindbergh-házaspár ismételt kényszerleszállások után ma elindult Halifaxból az újfundlandi St. Johns felé, ahonnan talán szerdán startolnak Grönland felé.

szó, hogy a bajorországi Oberammergauban nyaranta bajor parasztek passziójátékokat adnak elő. Krisztus kinszenvedését játsszák és hogy hatásos legyen az előadás, a parasztek hosszú haját, hosszú szakállt, sőt pajeszt is növesztenek. Ez fontos, mert a színpadról igazi zsidóknak akarnak látszani, Krisztus ugyanis — ez nem lehet letagadni — zsidó volt éppúgy, mint tanítványai.

A hitlerista éra óta azonban kissé megakadtak, nemcsak a szakállal és a pajeszzal, hanem magával a témával is. Vágják le a zsidó szereplés külső attribútumait, a szakállt és a pajeszt vagy pedig tartásuk meg és tőrjék a kampóskeresztet emiatt való állandó bosszantásáért.

A probléma komplikálódott azzal, hogy a fiatalabb szereplők közül néhányan beletették a nácihoz és kijelentették, hogy ők más szerepet nem játszanak, csakis a latrokét és Krisztus hóhérait. De voltak köztük olyanok is, akik azt mondták, le kell venni műsorról a krisztusi játékokat, ehelyett el kell játszani — Hitler életét. Hitler élete és megdicsőülése valóban érdemes téma és nagyon aktuális. De a

kállt és pajeszt növesztették, voltak okos emberek, akiknek az érveit a fiatalok is elfogadták. Az érv így szólt:

„Jó, jó, hiszen el lehetne játszani Hitler életét, de mondjátok meg, ki a fészkes fene kíváncsi reá?”

Ez komoly argumentum volt, mert hiszen Oberammergau a passziójátékból él és senki sem fog odacsálni a szenzáció, hogy hitleri maszkban lásson egy parasztot, aki pár nappal ezelőtt még eredeti szakállt és pajeszt hordott. Még az sem csalna oda idegeneket, ha magát Hitlerrel látna színpadon ragasztott szakállal és pajeszzel, noha ez nem lenne egészen utolsó látványosság.

Az érv a bajor kultuszminiszteriumban is helyeslésre talált és úgy oldották meg a kérdést, hogy megtartják a passziójátékokat Játék közben azonban el fogják énekelni a kampóskeresztet dalt, a Horst-Wesselt. Amit nem a szakállasok énekelnek, hanem — ahogy az stílusbó sabb — a latrok és hóhérok.

De az öreg paraszt argumentumának egy része így is fennáll.

Ki a fészkes fene kíváncsi egy kampóskereszt passziójátékra?

VILAG TÜKRE

Herzl Tivadar

Amikor Herzl Tivadar már teljesen kikerekítve, magában teljesen kifejececsedve hordta a zsidó gondolatot, megformálta a nemzet fogalmát.

„Nemzetnek nevezzük az embereknek azt a történelmi csoportját, amely felismerhetően összefügg és amelynek közös az ellenfele.”

Minden állandó fejlődésben van — mindegy hogy dialektikailag magyarázzuk, vagy dogmatikailag vagy a fejlődés spenceri elgondolásával — tehát fejlődik a nemzet megfogalmazása is. Ahogy azonban Herzl definiálta a nemzetet, úgy az csak a zsidó népre illik, 1895-ből származik tőle ez a megfogalmazás, de reánk ma is talál. Kulturánkkal, hagyományainkkal, reményeinkkel, magaráhagyottságunkkal: összefüggünk. És az antiszemitizmus — állandó közös ellenségünk — állandóan készenlétben, hol az egyik országban, hol a másikban.

A cionizmust a zsidó vándorlás erjesztette gyakorlati, cselekvő tényezővé. Hiszen századok előtt is volt cionizmus. Sabbataj Cövi példája mutatja, hogy a tömegek a vándorlás bizonytalansága, féltelme és lezülése elől Erec Jisráélbe igyekeztek. Akkor a kor anyagi és szellemi körülményeinek megfelelően azonban messziaszi alapelvek irányították a mozgalmat; ködös, imádságos szentimentalizmus. A múlt század nyolevadas éveiben megint egy vándorlási szakaszba jutott a zsidó nép, főleg az orosz pogromok miatt. Akkor a Chibat Cion formálta meg először a cioni érzést. „Mindentütt idegenek vagyunk — írja Pinsker — térjünk haza!”

A modern cioni gondolatnak azonban Herzl adott hangot.

Tíz évvel halála előtt, a Dreyfus-ügy kapcsán az asszimilációtól áthatott zsidó publicista és író, új megfogalmazásban kereste a megoldást: politikai téren. A Dreyfus-ügy a legmarkánsabban mutatta a zsidó sorsot. Ha az országban, amely száz évvel előbb proklamálta az emberi jogokat, lehetséges, hogy egy zsidó állítólagos „büne miatt felelőssé teszik az egész népet, akkor a zsidókérdés gyökere, végleges megoldására van szükség.

Herzl Tivadar tíz évvel szentelt ennek a célnak. Java éveit. Többet nem tudott, mert a halál fiatalon elragadta ennek a korszakos munkának színteréről. Judenstaaja, amely beindítója volt a modern cionista szervezkedésnek, azonban több volt annál, mint amit a cionizmusban elődei, Pinsker és Lilienthal dolgoztak. Több volt nem azért, mert azoknak az országoknak az antiszemitizmusát élte át, amelyekben a zsidóság biztonságban tudta magát, hanem mert a zsidókérdést a forrásánál látta felbuggyanni.

Herzl Tivadar személyét és művét ma már, halálának huszonkilencedik évfordulója alkalmával a történelmi lebiggadság szellemében kell tárgyalni. Nemcsak azért, mert három évtized egeendő ahhoz, hogy történelmi perspektívát nyerjünk erről a nagy teljesítményről, hanem azért is, mert az elmúlt harminc esztendő kibomboló nagy eseményeivel jóval előbbre vitte a világot fejlődésében, mint régi korok évszázadjai.

Mindazonáltal Herzl Tivadarra mély megilletődés érzésével fog gondolni a zsidóság. Azok a momentumok, amelyek kezébe adták a cionizmus zászlaját, bizonyára késői generációkat is példaadásra fognak serkenteni. „A cionizmus — írja valahol — életem szombatja”. De ez csak egy benső megnyugvás lehetett, amely egyszerűen a boldog bizakodás álmába ringatta ez a profecias lelkű zsidó. Mint a „Sabbatjude” ő is küzködő, izgalmaival teli életet folytatott a nagy szombatjé, amikor a zsidó nép „fügefája árnyékában és szőlőtökeje mellett” (a nyugalom legszebb szimbólumai) élhet ott-honában. Egyik kortársa így jellemzi őt abból a kavergó időből, amikor a Dreyfus-per az egész világot lázba ejtette: „Villámszerűen hatottak reá a Dreyfus-

per eseményei. Valami forró, lázas akarat fogta el, amely robbanó erővel tört fel belőle. Harcolni, segíteni akar a zsidóságban, ki akarta tépni őket a megtürettség kétségbeesztő helyzetéből. Helyet keresett a nagy világon, egy tenyérnyi helyet a zsidó népnek. A nyugodt, diplomata tartású férfi megváltozik. Az uccákat elmélyülten rója, magába beszél, egyre jegyezget. Gondolatok nyugtalanítják. Éjjel felriad, világot gyújt és leül, hogy lejegyezze, amiről álmódott.

Felkeresi az akkori Európa legbefolyosabb államférfiát: Hohenlohet, Bülowot, a néma császárt, Oroszországba megy, hogy a világ reakciós hatalmasságait, Witte és Plehwe minisztereket győzze meg a zsidó probléma megoldásának sürgősségéről. Az olasz királyhoz keres összeköttetést, a szultánhoz, a pápához. Nem törődik sem az asszimilánsok templomi reprezentációjával, Güdemannal, a bécsi főrabbiával, aki kenetes szatirával üldözi a szent ambícióktól fűtött zsenit. Nem törődik a bécsi zsidó nagypolgárokkal, akik egy kitüntetés, egy kézfogás, egy vállveregetés kedvéért kis kutyák módjára kedveskednek az osztrák arisztokratáknak. Elmegy Rothschildhoz, expedíciókat szervez, földméréseket csináltat Palesztinában, bankot alapít kolonizációs célokra, az Amerikában és Ázsiában élő zsidó összehoztatja az európaiakkal. Utazik, levelez, dolgozik, dolgozik, amíg szívbaja elhalmasodik felette.

Amíg végre Bazelben harminchat évvel ezelőtt megteremtí az első cionista kongresszust.

Ennek már történeti hivatása volt. Az első kongresszus ellenlábasa a napoleoni színhedriónnak, amely nem akar tudni a zsidó népiességről, csak a vallásról.

Azóta kétvétenként összeül a kongresszus, amely világoságos parlamentje az élő zsidó népnek.

Ma Tamuz huszadika van. Ez az a nap, amikor Herzl Tivadar örökre lehunyt szemeit, hogy zentul csak szellemével erjessze a zsidó történelmet. Ez a nap beleszik a nyári bójtök időszakába. Ha napjainkban kivétele alakjára csak mint történeti tényezőre is gondolunk, nem tagadhatjuk meg azt a érzésünket, hogy a rá való emlékezés olyan hurokat pendít meg bennünk, mint amikor a babiloni és római kor egy-egy profétás alakját idézzük. (sz. i.)

SZERKESZTŐI ÜZENETEK

M. G. Brasov. Kérdését áttettük a Palesztina Hivatalhoz, amely érdemben meg fogja válaszolni.

Zsidó Iparosok, Temesvár. Mint a levélben is megírtuk, forduljanak a bukaresti osztrák keretszéhez.

Főrabbi. A levéltek címe: Str. Iuliu Mariu 32.

Drogu. Droguista bizonyítvánnyal, illetőleg diplomával és miniszteri engedély lyl nyíthat drogeriát. A gyakorlat három év, amely után Bukarestben bizottság előtt vizsgát kell tennie. Enélkül droguista segédként állást sem kaphat.

J. F. Kérésére nem tudunk válaszolni, mert a cégeknek címeit ebben a rovatban nem közöljük. „Vissza Palesztinába” c. film nincs. Ebben a kérdésben különben forduljon valamelyik filmirodához.

A „ZSIDÓ” Marx

Írta: Szabó Imre

A tartalomról: Rabbi Levy Marx családja — Marx Károly zsidó környezet — Marx és a Rothschildok — Bauer és Marx zsidóvitája.

A finom papírosra nyomott példányok

ára 30 lel

Az egyszerű kiadás ára:

15 lel

Megrendelhető bélyeg előzetes beklédése mellett is az Uj Kelet könyvostályában Cluj, Str. Baron L. Pop 10

Strassnoff Ignác legnagyobb kalandja

Érdekes esetek a zseniális szélhámos életéből. „Huszárcsinyek”

Cluj-Kolozsvár, július 13. Monoklival a szemén, megtörtén és csendes megnyugvással halt meg a debreceni közkórházban Sstrassnoff Ignác, az elmúlt évtizedek világhírű, nagystilu szélhámosa. Strassnoffot két hónap előtt hozták be a kórházba, súlyos máj bajjal s az ágya fölött elhelyezett név táblára ezt írták: Strassnoff Ignác, szinígazgató. Az öreg kalandor ugyanis néhány év előtt felhagyott a kalandos élettel és rendes polgári életet igyekezett élni és Mátészalkán, szülővárosában színészkedett, műkedvelői előadásokat rendezett. Mindenki, aki csak látta őt színpadon, elismerte róla, hogy kiváló színész.

A nagystilű, zseniális kalandornak felejthetetlen, szinte legendává dagadt, nagy jelenetei voltak az élet színpadán. Az 1890-es éveknek klasszikus híri szélhámosa volt, akinek hirhédetei túlélik korát és a világszélhámoságok halhatatlan kalandjai között foglal majd helyet a késő idők dekameronjaiban. A megtért nagystilű kalandor haláláról legutóbbi lapunkban beszámoltunk. Ezuttal néhány mulatságos epizódot elevenítünk fel Strassnoff Ignác kalandjaiból.

Mint daliás huszártiszt állított be egyszer Vaszary Kolos esztergomi hercegprimáshoz, akinek Esterházy herceg huszárfőhadnagy személyében mutatkozott be. A hercegprimást mindenki ismerte arról, hogy szívesen segített pénzzavarba került fiatal mánásokon. Strassnoff kétségbeesetten adta elő, hogy kártyaadóssága van s emiatt főbe kell lőnie magát, mire a hercegprimás 2000 koronát adott át neki. Persze, soha többé nem látta a „fiatal Esterházy herceget”.

Strassnoff sikerén felbuzdulva, sorra vette a magas méltóságot viselő papi embereket. Így a nyitrai püspöknel, mint Vértessy Géza miniszteri tanácsos, a zágrábi érseknél, mint külügyminiszteri biztos mutatkozott be és zsenialitására jellemző, hogy fellépésével, modorával, nagyszerien meg tudta tévesztetni az embereket. Legszívesebben azonban huszáregyenruhában szélhámoskodott. Egyszer huszártiszteket kötött bele egy mulatóban és igazolta magát, mint huszárezredes, mire a tiszték minden megtekette, hogy az eset következményeit elkerüljék. Az „ezredes” ur engedékenynek is mutatkozott és végül — nagyobb összeg pénzért kért kölcsön a tisztektől — másnapig.

Nagyszerűen sikerült harmadik huszárcsinyje a mánás kaszinóban, amikor a legendáshírű kártyást: Szemere Miklóst „Vágta meg” egy nagy győzelem után. Legadás csiny volt a zágrábi történet is, midőn, mint Ferenc József megbízottja tárgyalta a horvát ellenzékkel, minden kéz zelfogható haszon nélkül, csak úgy lart pour l'art — magáért a kalandért, a szélhámoságért. És mikor Bécsben a régiségkereskedőt felöltöztette misemondó ruhába, mialatt ő elemelt néhány értékes régiséget s a kereskedő az arannyal himzett, nehéz miseruhában üldözte Strassnoffot az uccán.

Ugy kártyázott, mint egy bűvész és úgy udvarolt a szépasszonyoknak, mint egy Casanova. Elegáns huszáruniformában, monoklival a szemén senki sem mondta volna, hogy nemzetközi szélhámos, s inkább leharapták volna nyelvüket azok, akiket becsapott, mintsem kiderüljön, hogy áldozatai lettek a zseniális kalandornak. Magyarországon tizennyolcszor itélték el különböző szélhámoságért, külföldön is vagy tizszer. De sohasem csüggedt, a börtönben sem, és mielőtt kikerült a rács mögül, ismét belefogott a kalandokba...

A börtönben sem hagyta abba szélhámoságait. Egyszer eladta a börtönigazgató egész lakásberendezését, mialatt a lakásban dolgozott több rabtársával. Telefonon felhívta a butorkereskedőt, meg is akudott és nyomban elszállította a fogházigazgató butorait s fel is vitte érte a pénzt, majd megszökött. A másik eset sem volt mindennapi: a börtönasztalos műhelyében dolgozott s szabadulás előtt, egész vagon butort adott fel a saját, leendő címére. Amikor kiszabadult, a butorokat átvette s el is adta. Mire rájötték a csalásra, már árkon bokron tul volt.

Debrecenben történt meg vele az az eset, ami jellemző volt jó szívére. Egy

síró leányt látott az uccán. Megkérdezte tőle, mi bántja, mire a leány elmondotta, hogy egy gazdag gyárosnál szolgált, akinek fia elcsábította. Most utban van a gyermek és gazdája kidobta az uccára.

Strassnoff azt mondta a leánynak, hogy felmegy, beszél a gazdájával, várjon csak rá az uccán. Tíz perc sem telt bele, lejött és nagy összeg pénz adott a könyvnek köztött hálálkodó leánynak. Mikor az újságírók megkérdezték, hogyan csinálta ezt, azt mondotta: „Kétféle fegyverem van, a szép szó és a revolver! Az ilyen emberekkel szemben az utóbbit választom...”

Strassnoff Ignác örökre befejezte kalandjait, regényes pályafutása a debreceni kórházi ágyon ért véget... A zseniális, nagystilű kalandor elindult a legnagyobb, az Ismeretlen Kaland felé...

Letartóztatták Kun Bélát?

BUDAPEST, július 13. Pozsonyi telefonjelentések szerint Kun Bélát a londonburgi vasúttállomáson állítólag felismerték és letartóztatták. A magyar tanácsköztársaság volt elnöke természetesen hamis utlevéllel utazott s álnévet használt.

A hírt hivatalos helyen nem erősítették meg.

A haldokló konferencia

Ősszel Geniben feltámasztják, ha sikerül...

London, július 13. A világgazdasági konferencia körében remélik, hogy az értekezlet 12—14 nap alatt letárgyalja a napirenden meghagyott kérdéseket s akkor bekövetkezhetik a konferencia nyári szünete.

A tárgyalások újrafelvételéig remélik az amerikai pénzügyi helyzet végleges megtisztulását is.

Valószínűnek tartják egyébként, hogy a világgazdasági konferencia tárgyalásait a szünetelés után nem Londonban, hanem Genfben fogják ősszel folytatni.

A tárgyalások újrafelvételéig remélik az amerikai pénzügyi helyzet végleges megtisztulását is.

„Megdönthetetlen a szolidaritása az európai kisebbségeknek”

A kisebbségi kongresszus főválasztmányának levele Motzkinhoz

Párizs, július 13. A Comité des Delegations Iniv, amelynek elnöke Leo Motzkin a zsidó kisebbségeket képviseli a kisebbségi konferencia elnökségében, a kongresszus főválasztmányától, amely az elmúlt napokban Bécsben ülésezett, dr. Wilfan elnök és dr. Amende főtitkár aláírásával a következő levelet kapta:

„A kisebbségi kongresszus főválasztmányának ülése ma végetért. A gyűlés egy határozatot fogadott el, amely leszögezi, hogy Európa kisebbségi csoportjai között a szolidaritás megdönthetetlen és megállapítja, hogy a kisebbségi mozgalomban egyesült kisebbségek ma is éppúgy, mint eddig szilárdan kitartanak ama alapelv mellett, amelyet a kisebbségi kongresszus nyolc éven keresztül képviselt.”

Motzkin még áprilisban azzal a követeléssel fordult a kisebbségi kongresszushoz, hogy a vezetőség összes, de különösen a nemzet tagjai félreérthetetlen mó-

don szegezzék le álláspontjukat a többi kisebbségekhez való viszonyukat illetően és emeljék fel tiltakozó szavukat a zsidó kisebbségek ellen irányuló jogfosztások ellen.

E követelésre jelent választ az a levél, amelyet Motzkinhoz intézett a kisebbségi kongresszus.

Theodore Dreiser: Amerikai tragédia. A szerelem és pénzóvár amerikai ifjúság tragédiája. A legnagyobb mélységeket tárja fel, amelyek a háboru utáni fiatal nemzedék előtt nyílnak meg: a szőnyeg lelki harcát, amelyet a testet-lelket megáldozó szegénység és a gondatlanságot jelentő gazdagság nap-nap után való összehasonlítása jelent. A három kötet ára finom papírosra nyomva fűzve 234 lej. Kapható az Uj Kelet könyvostályában az összeg előzetes beklédése mellett, vagy utánvétellel.

1756

angol, francia, dán, holland, amerikai, német, olasz, osztrák, japán, svéd, orosz stb. pályázó közül az egyetlen magyar: Körmeny Ferenc nyerte meg a három legnagyobb angol és amerikai könyvkiadó cég által 1932-ben kiírt nemzetközi regénypályázat 1000 angol fontos (650.000 lej) első díját

A budapesti kaland

című nagy regényével. „A budapesti kaland”-ot eddig Románia olvasóközönségének nagyrésze nem vásárolta meg, mert 180 lejbe került. Május 25-én jelent meg az új olcsó kiadás. Az 500 oldalas könyv jó kiállításban, kemény fedőlappal csak

44 lej

lesz. Miután a könyv csak korlátolt példányszámban jelent meg, tanácsos, ha olvasóink és előfizetőink előjegyeztetik a könyvet az Uj Kelet kiadóhivatalában Kolozsvár, Str. Baron L. Pop (Brassaj u.) 10. Vidékiek a portóval együtt 54 lejt küldjenek be címünkre s a könyvet bérmentve azonnal elküldjük.

Párizs, július 13. Roosevelt elnök torpedózta a makacs határozatú kormányt a bilizálásánál a londoni tárgyalásokra kellett volna, a bilizálása és a

A francia s... lentkeznek a Manchester G... Roosevelt elut... va, megáll... kénytelenek v... helyzetben... hogy a london... désekben olya... amelyek meg... many kezét a... akadályoznak... folytatását. N... ciót is, ha err... tatkozna. A k... alkalom terem... munkanélküli... dese az ameri... vannak győző... most náluk kő... három hónap... dese és a külö... más országok... valutáris po... aranyalapról... zött infláció... na. Az amer... hogy a stabil... való elhalaszt... ár a prosperit

A „Times” szont felhívja... szodik jegyzék... szerint elnök... ségesnek látja... tőleg felemel... lehetővé tenni... ságnak is, ho... árák kérdé... rikai politikát... zatát Rooseve... felemelése és... ségének növe... a 15 millió m... örökre elvesz... nak, hogy mu... kai kormány... képtelen hossz... munkanélküli... hogyha a do... gyors változá... és társadalmi... kor Hoover... magát a Feh... — Nem le... áldott földje... juk szüntetni... A... r...

Most a mu... elkeseredés... hogy más uta... jelenlegi sira... határozta tel... az aranyalapr... telenedni és... hoz az eszkö... nek, hogy... a reményben... emelkedésche... léséhez fogna... Ez a remé... alapról való... sági helyzet... vonalban ha... sok egyenes... ban, hogy a... ban teljesen... tekinthető. A... tója ezzel k... táviratozza: „Amig az rom hónapba

Amerikában három hónap óta megszűnt a krízis

Tizenötmillió munkanélküli kényszerítette Rooseveltet az aranyalapról való letérésre

Az inflációtól való félelem előcsalta a teaurizált milliárdokat és a gazdasági élet fellendült, még mielőtt a kormány életbe léptette volna gazdasági politikáját

Párizs, július 13. A francia sajtó viharos támadásokat intézett és intéz ma is Rooseveltnél ellen, aki szerintük „megtorpedózta” a londoni konferenciát. Az a makacs határozottság, amellyel az amerikai kormány visszautasította a dollár stabilizálásának elhatározását, halálra ütött mért a londoni tárgyalásokra, amelyek alapját kellett volna, hogy képezze a valuták stabilizálása és a vámegegymények.

Miért veri le Amerika a dollár árfolyamát?

A francia sajtó támadásaira most jelentkeznek a válasszal az amerikaiak. A Manchester Guardian newyorki tudósítója Rooseveltnél elutasító magatartását indokolja, megállapítja, hogy az amerikaiak kénytelenek voltak erre az álláspontonra helyezkedni. Attól tartottak ugyanis, hogy a londoni konferencia valutáris kérdésekben olyan határozatokat fog hozni, amelyek megkötik a washingtoni kormány kezét a dollár kérdésében s megakadályozzák ezzel az áremelési politika folytatását. Megakadályozzák az inflációt is, ha erre történetesen szükség mutatkozna. A krízis leküzdése és munkaalakalom teremtése a több mint 15 millió munkanélküli számára élet és halálkérdése az amerikaiaknak. Amerikában meg vannak győződve arról, hogy az, ami most náluk következik, vagyis az áraknak három hónap óta való folytonos emelkedése és a különböző iparágak fellendülése más országokban is bekövetkezne. Az a valutáris politikájuk tehát vagis az aranyalapról való letérés és az ellenőrzött infláció mindenütt alkalmazható volna. Az amerikaiak azt hiszik továbbá, hogy a stabilizációnak néhány hónappal való elhalasztása nem túlságosan nagy ár a prosperitás visszatérésével szemben.

Amerika az egész világnak ajánlja követésre valuta politikáját

A „Times” washingtoni tudósítója viszont felhívja a figyelmet Rooseveltnél második legyőzékének ama passzusára, amely szerint elnök az egész világ számára szük ségesnek látja az árak restaurálását, íle főleg felemelést egy olyan nívóra, amely lehetővé tenné az iparnak és a mezőgazdaságnak is, hogy haszonnal dolgozzanak.

Árakkérdése dominálja az egész amerikai politikát és ez adja meg a magyarázatát Rooseveltnél magatartásának. Az árak felemelése és a lakosság fogyasztóképeségének növelése nélkül megoldhatatlan a 15 millió munkanélküli problémája, kik örökre elvesztik még a reményét is annak, hogy munkához jussanak. Az amerikai kormány tisztában van azzal, hogy képtelen hosszú ideig elviselni ilyen nagy munkanélküliséget és ennyi nyomort s hogyha a dolgokban nem következik be gyors változás, úgy az egész gazdasági és társadalmi felépítés összeomolhat. Mikor Hoover 1929 márciusában installálta magát a Fehér Házba, ezt mondta: — Nem lesz többé nyomor Amerika áldott földjén. Mi, amerikaiak meg fogjuk szüntetni a szegénységet.

A munkanélküliség kényszeríti Rooseveltet új utakra

Most a munkanélküliség által kiváltott elkeseredés kényszeríti Rooseveltet arra, hogy más utakon járjon, mint amelyek a jelenlegi siralmas helyzethez vezettek. Elhatározta tehát magát arra, hogy letér az aranyalapról, hagyja a dollárt elértéktelenedni és szükség esetén hozzányúl ahhoz az eszközhöz is, amelyet úgy neveznek, hogy „ellenőrzött infláció”. Abban a reményben, hogy mindezek az árak emelkedéséhez és az üzleti élet fellendüléséhez fognak vezetni.

Ez a remény meg is valósult. Az aranyalapról való letérés óta Amerika gazdasági helyzetének megjavulása egyenes vonalban halad előre. Egyes statisztikusok egyenesen azt jelentették ki a napokban, hogy a gazdasági válság Amerikában teljesen leküzdöttnek és elmúltnak tekinthető. A Times washingtoni tudósítója ezzel kapcsolatban a következőket táviratozza: „Amíg az üzleti életnek az elmúlt három hónapban észlelt gyors javulása tart,

Rooseveltnél elnök az amerikai lakosság nagy többségének szimpatiaját és hűségét fogja érezni. A gazdasági helyzet javulására irányul a figyelem az ország minden részéből, nem pedig kül- vagy belpolitikai kérdésekre. A helyzet egyik paradoxszzerű vonása az, hogy az amerikai gazdasági élet tényleges és belső fellendülése bekövetkezett, még mielőtt a kormány gazdasági és pénzügyi szanálási programját életbe léptette volna. Egyelőre még egyetlen centet sem költöttek el abból a 3 millió dolláros összegből, amelyet közmunkák elvégzésére szánt a kormány, hogy eképpen próbáljon enyhíteni a munkanélküliségen. Hasonlóképpen nem lehet még beszélni arról, hogy Amerikában infláció volna. A javulás tehát kizárólag lélektani tényezőkön alapszik.

A lélektani tényezők szerepe
Vannak közgazdászok, akik azt állítják, hogy a lélektani tényezők pénzügyi kérdésekben hasznos és gyakran nélkülözhetetlen szerepet játszanak. Amerika esetében például az történt, hogy a teaurizált dollár-milliárdok, amelyek felhasználásul heverték, napfényre kerültek abban a pillanatban, midőn Rooseveltnél megválasztása már nem volt vitás. Magánosok és bankok egyaránt igyekeztek a dollár értéktelenedés elől menekülve, vállalkozásokba, üzletekbe fektetni pénzüket. Szinte magától indult meg, egyetlen varázsszóra az élet és teremődtek meg a munkaalakalmak. Más közgazdászok szerint viszont a lélektani tényezők igen érzékenyek, hamarosan változnak és éppen ezért nem lehet bazirozni rájuk. Végül vannak olyan közgazdászok is, akik sem egyik, sem másik felfogást nem tartják döntőnek. Mindenesetre a különböző pszichológiai és gazdasági tényezők most az áremelkedés javára játszanak Amerikában.

Karhatalmi összevonások az osztrák-bajor határszélen

„Kirándulótársaság” jutott át Németországból osztrák területre

Berlin, július 13. Kiránduló nemzeti szocialisták csoportja az osztrák-bajor határvidéken, Mittenwaldtól délre áttévedt a határon. Az osztrák határőrség letartóztatta a csoportot s a nem-

Jön: a SELECT MOZGÓGA:

zeti szocialistákat bekísértette Innsbruckba.

A szűkszavú berlini jelentést érdekes bécsi távirat egészíti ki, mely valószínűtlenné teszi, hogy a határátlépők egyszerű kirándulók voltak.

A bécsi jelentés szerint a bajor határ vidék határőrségeit megerősítették. A

vasutvonalokon a hidakat és az alagutakat fokozott őrizet alatt tartják. A vontokon szűrin követik egymást szigorú utlevél- és okmányvizsgálatok. Csendőőrörszemeket rendeltek ki az utkereszteződésekhöz. A szolgálatot teljesítő esendőőrök parancsot kaptak az áthaladó gépkocsik megállítására és ut-

LIANE HAID és IVAN PETROVIC szenzációs operettje

saik személyazonossági okmányainak megvizsgálására. Ugy hírlik, hogy újabb csapatmozdulatok vannak Tirol irányába.

A Cionista Executive proklamációja a kongresszusi választások tisztaságáért

Minden választási visszaélést a legszigorubbán fogják megtorolni a cionista fórumok

London, július 13. A Cionista Executive a küszöbön lévő kongresszusi választások alkalmából körlevelet intézett az összes cionista szervezetekhez, és választási bizottságokhoz, amely többek között a következőket mondja: „Ertesüléseink szerint néhány országban a választási harc, olyan súlyos formát öltött, hogy egyes körök egyenesen a választások megzavarásától tartanak. Sürgős figyelemzettel fordulunk az összes cionista pártokhoz, hogy a választási harc hevében ne feledkezzenek meg az összmozgalom közös cél-

jairól és érdekeiről és a választási kampányt méltó formában, a más meggyőződés tisztelbentartásának jegyében folytassák le.

A választási aktus legdrágább benedezkedése a demokratikus szellemben vezetett cionista mozgalomnak. A korrekt és tisztá választásoknak garanciája elsősorban a cionisták és az általuk életrehozott választási szervek jóhiszeműségén és lojalitásán mulik. A cionista szervezet nem rendelkezik államhatalommal, sem fizikai eszközökkel, hogy ha kell, akár erőszakosan is biz-

Európában pedig, különösen Párizsban az a meggyőződés, hogy a dollár értéktelenedése és az inflációtól való félelem által kiváltott áremelkedés nem szolid, az üzleti fellendülésnek egészségtelen, mesterséges jellege van és hogy emiatt nincs kizárva egy újabb krach, árszemenclás és stagnálásba való visszaesés. A rooseveltista amerikaiak erre azt válaszolják, hogy ellenkezőleg, az árak emelkedése és a gazdasági helyzet megjavulása természetes jelenségek Amerikában, hogy a hosszmozgalom tartani fog s nincs miért félni egy újabb krachtól.

Egyelőre javul a helyzet Amerikában

Csak a jövő fogja megmondani, hogy kinek van igaza. Tény az, hogy Rooseveltnél nem folytathatta Hoover politikáját. Az utóbbi hagyományos gazdálkodást csinált tiszteletben tartva az évszázados pénzügyi és valutáris gyakorlatot. Az aranyalap számára intenség volt. És mit ért el mindezzel? A Federale Reserve bank aranyhalmazai drága dollárt támasztottak alá, amellyel az 50-70 százalék s áruhanás mellett az adósk nem tudták kifizetni tartozásaikat és tönkretették a hitelezőket is. A defláció egész egyszerűen meggyilkolta az amerikai nemzetgazdaságot. A dolgok odáig jutottak, hogy már nem volt veszíteni való idő. Rooseveltnél át kellett térni az aranyellenes-politikára, az olesó hitelekre, a jövő inflációra és a felemelt árakra. Most az ő rendszere van érvényben. Hogy ered ményel járe, — azt e pillanatban még nem lehet tudni. Egyelőre javul a helyzet Amerikában, de a kísérlet csak alig most vette kezdetét.

tosítsa a választások tisztaságát. Így az exekutívé számára egyetlen út áll nyitva. Apellál az összes cionisták lelkiismeretére és morális jogi érzékére, amikor felszólítja őket, hogy a szabad választás polgárjogát, mint a mozgalom alkotmányának legfőbb szentségét védjék meg minden mocsktól és minden visszaéléstől.

Az Executive őszintén reméli, hogy ennek a felhívásnak meg lesz a kellő fogantaja és hogy az összes cionisták gondoskodni fognak arról, hogy a tisztán és korrektül levezetett választások a cionisták polgári és nemzeti fegyelmézettségének bizonyítékai legyenek.

Az Executive a kongresszusi bírósággal karöltve örködni fog azon, hogy a választások abszolút tisztaságán folt ne essék. Felelőségének teljes tudatában kénytelen már most leszögezni, hogy a választási visszaélés minden kísérletét,

BARKI VAGY, SZERETLEK...

minden rendelkezésére álló eszközzel meg fogja akadályozni. Minden egyén és minden választási csoport tudatában kell legyen annak, hogy az összes cionista fórumok gondosan fognak örködni a választások tisztaságán és törvényességén s szükség esetén nem fognak visszariadni sem a hamisítások utján szerzett mandátumok megsemmisítésétől, sem súlyosabb deliktumok esetén az illető egyének, vagy csoportnak a Világszervezetből való kizárásától.

Bécs, július 13. A héber világmozgalom legutóbbi konferenciáján elhatározta, hogy a XVIII-ik cionista világkongresszus elé az alábbi öt követelést terjeszti:

1. A cionista kongresszus hivatalos nyelve a héber legyen.
2. A kongresszuson speciális referátumot tartsanak a galutbeli héber kultúráról és héber nevelőintézetekről.
3. A Jewish Agency vezetésében külön osztályt létesítsenek a héber kultúra és a héber nevelőmozgalom irányára.
4. A többi alapok mellett létesítsenek külön Tarbut-alapot.
5. Hebraizálják az összes hivatalos cionista irodákat Palesztinában és a galutban.

Mera et Co. Autobusz Vállalat

1933 június 22-től

mindennap kétszer indít közvetlen járatot az eddigi egy járat helyett.

Kolozsvár —Dés—Nagysomkut—Szatmár között. I. járat indul Kolozsvárról 6 órakor, érkezik Szatmárra 12.15 órakor. II. járat indul Kolozsvárról 14 órakor, érkezik Szatmárra 20.15 órakor.

Kényelmes és pontos utazás. Új kocsik. Indulás Kolozsvárról a főposta melletti autobuszállomástól.

A legteljesebb magyar lexikon a **Genius Kis Lexikon**, mely 1618 hasábján 110.000 sorban 40.000 cikket, 800 ábrát, 64 műmellékletet tartalmaz. Az 1932-es kiadás ára 545 lej helyett 120 lej fiztve, 150 lej egész vászonba kötve, kapható az Uj Kelet könyvosztályában az összeg és portó-költség (20 lej) előzetes beküldése mellett (bélyegben is) vagy utánvétal.

Most NIVEA-fogpaszta is

22 Lei

Enyhe, könnyen habzó, csodásízű szájápoló. Ime egy ösztönszerű ítélet: „Felhagynom régi fogpasztámat, amelyet egy évtized óta használtam és ezentul csak NIVEA-fogpasztát fogom használni”.

Minősége: NIVEA Olcsó és jól

Matuska zokogva fogadta a fogházban felesége halálának híré

Csak kihallgatása végén közölték vele felesége halálának híré. Ma a biatorbágyi merénylet lefolyásáról vallott Matuska

Budapest, július 13. A kora reggeli óráktól a késő déli órákig folyt ma Matuska kihallgatása anélkül, hogy értesítették volna őt felesége tragikus haláláról. Erre csak a kihallgatás után került sor. A mostani kihallgatása ugyanis a legfontosabb momentumok: a biatorbágyi merénylet körül forog. A vizsgálóbírónak s a nyomozó hatóságoknak elengedhetetlenül szükséges, hogy Matuska a biatorbágyi merényletről részletes, pontos valóságot adjon. Tegnap kihallgatása során oly precízen mondotta el a merénylet előkészületeit, hogy remény van arra, hogy mai vallomásaiban is ilyen precízen vall. Attól tartottak azonban, ha felesége halálhírére közlik vele, nem tudja folytatni zavartalanul vallomását és így az egész vizsgálat esetleg csődöt mond. Ezért értesítik Matuskát csak a mai kihallgatás után felesége haláláról. A védő azonban már a kora reggeli órákban lépéseket tett: sürgőnyt küldött Lázár Andor igazságügyminiszternek, amelyben ez van:

„Emberi és védői kötelességem kéri, engedélyeztesse Matuska Szilveszternek felesége temetésén való megjelenése és e célból való odakísérése. Dr. Lévai Tibor védő.”

Ugyancsak a kora délelőtti órákban Matuska védője az ügyészségen is engedélyt kért arra, hogy Matuskát visszakísérjék Bécsbe, hogy felesége temetésén résztvehessen.

— Elvileg nincsen akadályja annak, hogy Matuska felesége temetésén résztvehessen — mondották az újságíróknak beavatott helyen — erre a perrendtartás is módot ad. Miután azonban Matuskát mindössze négy hére adták ki az osztrák hatóságok és a Bécsbe való szállítás, a temetésen való részvétele, a vizakísérése olyan hosszú időt venne igénybe, hogy ez megnehezíti a vizsgálatot, a kihallgatást és késlelteti az egész nyomozást. Az ügyészség ezután nem fog engedélyt adni Matuska Bécsbe szállítására s a temetésen való részvételére.

Aztán megtörtént a szerencsétlenség...

Ma reggel Matuska a vizsgálóbíró kérdéseire épp olyan precízen, pontosan és nyugodtan vallott, mint tegnap.

— Szeptember 12-én, a merénylet éjszakáján ott gubbasztottam a csöszházban és a vonatok járását figyeltem. Két éjszaka megfigyelése alapján jól tudtam már, hogy a gráci személyvonat mikor jön. Pontosán a viaduktra futott a gráci személyvonat, majd amikor áthaladt a viadukon, felsiettem a töltésre és munkához láttam. A töltés melletti bokorból előkeresem az ott elrejtett vascsoveket és ekrazitort. A csöveket a Torbágy felé vezető jobboldali sínparhoz vittem s aztán az ekrazittöltényeket a vascsovekekbe helyeztem.

Összesen hatvankilenc darab ekrazittöltény volt nálam, nyolc kilogram volt a súlyuk. Az ekrazitparonokat zsinórral egymáshoz kötöttem, majd a begyújtással kísérleteztem.

Élénken gesztikulálva magyaráz most, olyan precízen és olyan szakszerűen, mint egy robbantási szakértő.

— Amikor készen voltam a munkámmal, odasiettem az egyik oszlophoz és ráfüggesztettem azt a cédulát, amelyet később megtaláltak. Aztán lerohantam a töltésről.

— Láttam felvillanni a bécsi gyors lámpát. Éjfél elmúlt. Megnéztem az órám.

Egy óra tizenkét percet mutatott. — Aztán megtörtént a szerencsétlenség. Izzalmamban lerogytam a földre. Feltápaszkodtam... Halottam az irtoztatos robbanást, a kocsik zuhanását.

Mi történt robbantás után?

Előadása egyre izgatottabb, egyre gyorsodóképebb lesz.

— A robbanás után a töltés felé rohantam, odarohant egy férfi is, akitől cigarettát kértem. Odaadta utolsó cigarettáját és szaladt tovább. En is rohantam vele, közben volt rá gondom, hogy a zsebkéssel összekarcoljam arcomat, kezemet. A nagy zürzavarban az összetört mozdonyról a kormot kentem magamra, eltéptem ruhámat is. Jött a rendőrség, esendőrség, engem is igazoltattak. Elővettem utlevelemet és megmutattam, aztán elengedtek.

Egy ideig gyanússá is váltam, mert eltűntem az egyik vasutas mellől, akinek gondjaira bízta, amíg részletesen kihallgathatnak.

— Azt mondtam ugyanis, hogy és is vonaton utaztam. Miután elszöktem a merénylet színhelyéről, Bécsbe utaztam, itt másnap a Terrasser-kávéházban ismerőseimmel beszélgetve, eldicselkedtem, hogy én is ott voltam a vonaton. De nem hitték el, mire a legpontosabban lerajzoltam a terepet, de az ismerőseim kinevettek. Aztán mentem haza a családomhoz. Egy napig nem is mutatkoztam előtűnik.

A vizsgálóbíró újabb kérdésére elmondja még, hogy miután látta a biatorbágyi merénylet sikerét, újabb merényleteket akart végrehajtani.

— Három térképet tatterdorfi telepemen már előzően elástam — vallja —, ezek a térképek újabb készülő merényletek színhelyét jelezték. 1931. október 12-én Párizsban, december 12-én Svájcban, Nagy Olaszországban akartam robbantani. Hiszen a cédula, amelyet Biatorbágyon hagytam, már jelezte előre is a robbantásokat... Jól emlékszem, még a cédula szövegére. Az állt rajta: „Minden hónapban hallani fogtok róluunk, a benzint nem fogyott el...”

Matuskát értesítik felesége haláláról

Matuska kihallgatása a déli órákban befejeződött s aztán értesítették felesége haláláról. Ott volt a védő is. Először csak annyit mondtak neki: — Nagyon súlyosra fordult felesége állapota.

Matuska elsápadt, szinte érezte, hogy valami nagy baj történt a feleségével, egy pillanattal megdöbbenően hallgott, majd kiabálni kezdett: — Tudtam, sejtettem, de mondják már meg... Mondják meg... — Halálosan beteg a felesége. — Meghalt?...

Némán bólintottak Matuska kérdésére, aki aztán magában rokkadtan zokogni kezdett, majd a fogház lelkesztésére kérette magához, imádkozni kezdett s egészen a kora délutáni órákig imádkozott.

Igy tudta meg ma a késő déli órákban, hogy meghalt a felesége, akit pontosan azon a napon vittek súlyos tüdőgyulladással kórházba, amikor őt Pestre szállították.

HIDETÉS AZ ÜZLET LELKE: HIRDESSZEN AZ UJ KELETBEN

NYESÜLETI ÉLET

A dési Aviva Barisszia Herzl-ünnepele Folyó hó 18-án, Herzl Halálának huszonkilencedik évfordulója alkalmából a dési Aviva-Barisszia műsoros Herzl-ünnepele rendezte a dési zsidó óvoda helyiségében. Az emlékünnepele keretében beszédet tart Singer Zoltán, prólogót mond Róth Olga. Giszkalaynak „A Messiás heroldja” című versét szavalja Singer Pirike, El Molé Ráchimot recitál Hirsch Andor. Ugyancsak Herzl verse: szaval Lázár Tibor. Majd „Dóri” című egyfelvonásost adja elő a cionista fiatalokból álló műkedvelő gárda. Az egyfelvonásosban szerepelnek: Schnábel Manjka, Hirsch Miklós és Klein Ferenc. Záróbeszédet mond Weinberger Ernő.

A Wizo nagysikerű gyermekdelutánja a Keren Kajemeth javára. Az állandó események dacára jól sikerült a nagyváradi Wizo gyermekdelutánja, amelyet a Noar Hacioni ifjúságának közreműködésével rendeztek a Keren Kajemeth javára. A Schwartz Menyhértne lányinternátus tágas udvarán nagyszámu asszony és gyer-

mekserg gyűlt össze. A műsor Székely Böske helyesen előadott prólogjával kezdődött. Utána Rotschild Magda román táncra következett, majd nagy retszés mellett mutatkozott be a dr. Varadiné-féle Montessori óvoda vezetője, Rothschild Elly óvónő és bájos növendékei. A bájos apróságok után Erdész Jutka, Abraham Tusi, Steier Klárka és Rekesán-Irén magánszámai arattak nagy sikert. Szép sikert arattak még Sonnenwirth Klári, Schwartz Livia és Antalfy Margit növendékei: Bársony Zsuzsi, Deutsch Böske és Goldberger Nelly. Külön említjük meg a csöppnyi Kardos Évikét. Kiemelendő része volt a műsornak a Noar Hacioni tornamutatóvanyai. Hatásos palesztinai motívumu életrajzokat mutattak be Fényes F. és Sebestyén Jutka, Rosenberg Manca, a Wizo főtitkárnak művészi tervezésében és rendezésében, héber énekkórus kíséretében Stein Gedaljahu héber verset szavalt. A Noar Hacioni kacagató szindarabot adott elő. A betanítás munkáját Schwartz Pál és Stern Sionó végezték. A szünetben gazdag büffé állott rendelkezésre, majd a Hatikva éneklésével fejeződött be a Wizo gyermekdelutánja. Este nagysikerű táncestély volt a Royal terraszán.

Bruta pro...

Bucuresti-Bu Kelet tudósító kes beszélgetés kolozsvári szerk folytatott Stef ral, a kolozsvi kolozsvári eg tendje volt a tulzolt volta vette kezdetét lenül a szesszi az ismert dia teken keresztü lanságban a csak a rektor tak végülis le elleni harc m és terjedt át amig Cserno nem ért véget egyetem össz rendezett körü a tanévét.

— Mi a véle legéről? — ké — Altalába pontból, mint az elmúlt egy ható. Bár az nehézségekkel lehetünk elég hogy az előad geszteni és a normálisan és — Ami a d kat sikerült el tértek a rend tóttak kötelez szenátus viszo gatartását hon tetéseket, lehe teknek, hogy A

— Természe val nagyobb tanári kar a n vet, hogy az szült elemek egyetem arra diákoknak a le zött a legkom szültséget. Mi tozik az is, ho könyvek mellé — Mit gon egy ideológi fiatal erdélyi

— Konflikt legfeljebb a folyamatról. va, arra a ko hogy az ifjus egzisztenciális meg. Az ifja

Az könyv

- Körmendi: In Szenderkényi: Emil Ludwig: II. Miklós cá mem és t
- Heltai: Életke Károly Sándor B. Russel: Ki Kassák Lajos Jarnó József: Komor András Wells: A látó Julien Green: Möricz Zsigmó Sinclair Lewis Sherwood And Paul Bourget: Kétajev: A s Krudy Gyula ban
- Szinyai Zoltá Bojer: A nag Bibó Lajos: Heltai Jenő: Smeljov: A p Edmond Fleg

Kanaán Ügyviteli Vállalat Jeruzsálem

Ben-Jehuda-ut — Auster-ház

כנסן אפרוטרופוט ירושלים רחוב בן-יהודה — בית אוטר

MA már nem cionista sötétlátás, MA már nem pánikhangulat, hanem a zsidó világhelyzet józan megítélésén, a zsidó jövőt illető kilátások józan mérlegelésén alapuló közvélemény, hogy a zsidó egyed szemponyjából is a leglogikusabb s a következő generációk jól felfogott érdekében való, ha

tökénket Erec-Jiszráélben helyezük el

MA már köztudomásu, hogy nem hangzatos cionista propaganda, hanem a való helyzetnek megfelelő tény, hogy

- EREC JISZRAÉLBEN a gazdasági helyzet jó,
- EREC JISZRAÉLBEN tőkebefektetések jól kamatoznak,
- EREC JISZRAÉLT kitűnő földrajzi fekvése egy szárazföldi, mint vízi és légi közlekedés szempontjából a KELET és NYUGAT kuicspontjává predestinálja,
- EREC JISZRAÉL gazdasági jövője ennél fogva egy ipari, mint kereskedelmi szempontból elsőrangunak ígérkezik,
- EREC JISZRAÉL az egyetlen ország a világon, hol nyugodt, antiszemitizmusmentes atmoszférában dolgozhatnak magunkért, családunkért, gyermekeinkért.

- HA TEHAT minden tekintetben megbízható információkat akar szerezni az ottani gazdasági helyzet bármely ágából,
- HA TEHAT bármilyen ipari, vagy kereskedelmi vállalatot akar létesíteni, közép-, vagy nagygépekkel és meg akarja tudni, hogy mely hely van az országban a vállalatnak; hogy milyen mérvű konkurenciára kell számítani; hogy milyen mennyiségben, honnan és milyen árban hozák be azt az árut, melyet gyártani akar; hogy számíthat-e védővámokra, stb., stb.,
- HA TEHAT pontos kalkulációt akar szerezni a létesítendő vállalatról,
- HA TEHAT telket akar venni az épülő ország bármely városában s azon házat akar építeni,
- HA TEHAT földet akar venni a narancs-zónában s azon ültetvényt akar berendezni,
- HA TEHAT bármilyen elképzelhető módon akarja ökjét Erec Jiszráélben gyümölcsözőleg elhelyezni s nem akar lelkiismeretlen ügynökök kezébe kerülni

- a KANAÁN ÜGYVITELI VALLALAT teljes felelősséggel, mérsékelt díjazásért áll rendelkezésére
- a KANAÁN ÜGYVITELI VALLALAT információkkal szolgál, javajlatokkal jön, ideákat vet fel, programot készít el, költségvetéseket dolgoz ki
- a KANAÁN ÜGYVITELI VALLALAT vállalja megbízásból bármely ügyletnek a beindítását, kereszttulvitelét, lebonyolítását, bármely — akár ipari, kereskedelmi, akár mezőgazdasági — vállalatnak a vezetését.
- a KANAÁN ÜGYVITELI VALLALATNAK az egész világra kiterjedő szervezete van s ennél fogva vállalhatja érdekcsoportok összehozását, esetleg különböző országokból is,
- a KANAÁN ÜGYVITELI VALLALATNAK Erec Jiszráél legkiválóbb szakemberei állanak rendelkezésére, kiknek hosszú és közismert palesztinai praktikus munkája a legbiztosabb garancia arra nézve, hogy a Kanaán megbízói tandíjak fizetésétől meg lesznek kímélve.

Levélcim: Canaan Trusteeship, Jerusalem, P. O. B. 844.

Brutalitásokkal nem lehet megoldani a diákság problémáit — mondja Stefanescu Goangă professzor, a kolozsvári egyetem rektora

A diákzavargások miatt nagy volt a júniusi vizsgaszesszióban a bukási arányszám

Bucuresti-Bukarest, július 13. (Az Uj Kelet tudósítójától.) A Dimineata érdekes beszélgetést közöl, amelyet a kolozsvári szerkesztője Vasile Munteanu folytatott Stefanescu Goangă professzorral, a kolozsvári egyetem rektorával. A kolozsvári egyetemnek igen nehéz esztendője volt az idén: az egyetemi taxák túlzott volta miatt kirobbanó sztrájkokkal vette kezdetét az egyetemi év és közvetlenül a szesszió befejezése előtt törtek ki az ismert diákzavargások, amelyek heteken keresztül tartották állandó nyugtalanságban a diákságot és amelyeket csak a rektorátus szigorú szankciói tudtak végülis leszerelni. A zsidó diákság elleni harc erről az egyetemről indult ki és terjedt át a többi egyetemre. De amíg Csernovicban mind a mai napig nem ért végett az agitáció, a kolozsvári egyetem összes fakultásain viszonylag rendezett körülmények között fejezték be a tanévet.

Az egyetemi év mérlege — Mi a véleménye az egyetemi év mérlegéről? — kérdezte az újságíró.

— Általában, úgy tudományos szempontból, mint az oktatás szempontjából az elmúlt egyetemi év kielégítőnek mondható. Bár az egyes fakultásoknak nagy nehézségekkel kellett megküdeniük, meg lehetünk elégedve az eredménnyel, mint-hogy az előadásokat nem kellett felfüggeszteni és a tudományos tevékenység normálisan és zavartalanul folyhatott.

— Ami a diákmozgalmakat illeti, azokat sikerült elsimitani. A diákok visszatértek a rendhez, a munkához és betartották kötelezettségeiket. Az egyetemi szemérem viszont a diákoknak ezt a magatartását honorálva, leszállította a büntetéseket, lehetővé téve a megbüntetteknek, hogy októberben levezgázzanak.

A tudományos munka megéreztette a diákzavargásokat?

— Természetesen. A bukási arány jóval nagyobb volt, mint másévekben. A tanári kar a maga részéről mindent elkövet, hogy az egyes fakultásokon felkészült elemek képezze ki magukat. Az egyetem arra törekszik, hogy megadja a diákoknak a lehető legjobb feltételek között a legkomolyabb tudományos felkészültséget. Mindenesetre ehhez hozzájárul az is, hogy a diákok leüljenek a könyvek mellé.

— Mit gondol, rektor ur, fennáll-e egy ideológiai konfliktus az öreg és a fiatal erdélyi generáció között?

Két generáció között — Konfliktusról nem igen lehet szó, legfeljebb a generációk kiegészítődési folyamatról. Szociológiailag megvizsgálva, arra a konklúzióra kell jutnunk, hogy az ifjúság mozgólódásai mögött egzisztenciális problémák húzódnak meg. Az ifjabb generáció nehéz meg-

próbáltatások elé van állítva. Az egyetemről kikerülve, az állam felzetti strukturájában találja magát minden életlehetőség nélkül és teljesen elválasztva a társadalom belső gazdasági struktúrájától. Innen a szélső jobb és szélső baloldali kilengések.

Agitációk nem segítenek a helyzeten

— Az agitációk természetesen nem segítenek a helyzeten, mert a problémákat nem brutalitásokkal, hanem ésszel szokták megoldani. A diákok nagy többsége számot is vetett azzal, hogy az idők, az egzisztenciális nehézségek nem törhetők meg csak komoly intellektuális felkészültséggel. A szelekció törvénye minél inkább halad előre a világ, annál erőteljesebben érvényesül.

— Milyen perspektívákkal néz a jövő tanév elebe?

— Anyagi szempontból igen gyengék

a kilátások. Az egyetem fenntartására a költségvetésben mindössze 4 millió lej irányoztak elő. A tudományos intézetek, laboratóriumok számára semmit sem kapunk, ezek tehát a taxából tartandók fel, amelyeket ilyen körülmények között nem lehet redukálni. A tan dijak egyébként sem olyan magasak, mint ahogy azt egyesek beállítják. Amerikában egy diák 56 ezer lej tandíjat fizet, Németországban 20 ezer lej. Nálunk a gimnáziumi tandíj 4000 lej, míg a kolozsvári egyetem filozófiai fakultásának hallgatója mindössze 2500 lej fizet és ebből 1000 lej segélyek formájában megtérül a diákoknak. A tan dijak leszállítása egyet jelentene a tudományos intézetek és laboratóriumok bezárásával, ezt pedig nem engedhetjük meg. Mindenesetre: a jelenlegi taxák fedezik az intézetek fenntartási költségeit, úgy, hogy emelésükre sem fog sor kerülni.

A Patria hivatalosan cáfolja Maniu pártalapítási terveit

A nemzeti parasztpárt kolozsvári lapja felvilágosítást kér temesvári kollégáitól, milyen alapon írja, hogy Maniu el van ragadtatva a hilerista cizméktől

ClujKolozsvár, július 13. (Az Uj Kelet tud.) Tegnap számunkban beszámoltunk Boeu Sever lapja, a temesvári Vestul feltűntettkeltő híradásáról, amely szerint Maniu nemzeti szocialista pártot készülné alakítani Romániában. A Vestul híradása óriási feltűnést keltett országwide és különösképpen Bukarestben fűztek különböző kommentárokat a temesvári nemzeti parasztpárti lap furesa híradásához. A párt kolozsvári hivatalos lapja, a Patria mai számában az Uj Kelet nyomán közli a Vestul híradását és Maniunak ezzel kapcsolatban az Uj Kelet számára adott nyilatkozatát, amelyhez a következő kommentárokat fűzi.

„Ebből a kategórikus és világos nyilatkozatból bárki is megláthatja, hogy

a Vestulban nem tudjuk ki által s milyen célból lanszirozott hir nem egyéb, mint az újságírói fantázia találmánya. Ha a Vestul független organum volna, nem helyeznénk sulyt erre a híradásra. Minthogy azonban a lap közismerten szoros kapcsolatokat tart fenn a nemzeti parasztpárt temesvári vezetőségével, tisztelettel kérjük, ki és milyen céllal lanszirozta ezt a hírt, pártalakítási intenciókat tulajdonítva Maniunak minden komoly alap és természetszerűleg minden felhatalmazás nélkül?

A Patria főszerkesztője, Boila Zachea rias dr. Maniu legszűkebb környezetéhez tartozik, úgy, hogy ezzel a cáfolattal a Vestul nyári szenzációja egyelőre likvidálnak tekinthető.

Rothermere lord a revízió érdekében agyba-főbe dicséri a Hitler-kormányt is

A Daily Herald feltűntettkeltő teleplezések

London, július 13. A Manchester Guardian vezércikkben foglalkozik Gömbös magyar miniszterelnök bécsi látogatásával és kommentálja azt a megálapodást, hogy Ausztria és Magyarország a jövőben előzetesen meg fogják vitatni az őket kölcsönösen érdeklő kérdéseket. A lap nem tartja valószínűnek, hogy ez a megegyezés a Habsburgok restaurálásának előjártéka volna, mint-hogy sem Franciaország, sem Magyarország nem kívánják. A Manchester Guardian ezután megállapítja, hogy Oroszország a Hitler-rezsim előtörése következtében határozta el magát arra, hogy aláírja a kisantanttal a meg nem támadási szerződést. Az olasz-francia együttműködés közeledést hozott létre Ausztria és Magyarország, valamint a kisantant államok között is. A kisantant gazdasági együttműködést szeretne Magyarországgal és Ausztriával egy dunai blokk formájában. Magyarország azonban mindenekelőtt is revíziót kér és nem valószínű, hogy a kisantant államok a gazdasági együttműködésért cserében hajlandók meghozni ezt az áldozatot.

Gömbös Gyula attól tartott, hogy az olasz-francia együttműködés elhomályosítja a revízió esélyeit. Berliu utja

azt célozta tehát, hogy az olasz-francia megegyezés helyett az olasz-német-magyar közeledést forszirozza.

A Daily Herald ugyancsak érdekes cikkben foglalkozik a középeurópai helyzettel. A lap szerint Habsburg Ottó helyett Albrecht főherceget szeretnék egyesek Magyarország trónjára ültetni. Rothermere lord, látva, hogy a hitlerizmus gyűlöletessé tette magát és ezzel kompromittálta a revíziós mozgalmat, a helyzet megmentése érdekében most kampányt indított a hilerista erények feldicsérésére. Rothermere lapjai kitünőnek minősítik újabbban a nemzeti szocialista metódusokat és igyekeznek részint menteni, részint pedig megmagyarázni a zsidók elleni üldözéseket.

Rothermere lord a Daily Herald szerint ezután igyekszik továbbra is megtartani az angol közvélemény érdeklődését a revizionizmus számára, amely lényegét alkotja a német külpolitikának.

Kelengyék készítése, függöny és agyterítő összeállítás, csipkebevarrás, párnámontírozás, előrajzolás a legújabb minták szerint legszebben és legolcsóbban Fisch Böske kézimunkaszalonjában Str Barittu 16.

Tizezerfontos alapítványt tett az angol zsidó hitközségek federációja a Keren Kajemet javára

London, július 13. Davis tanácsos a napokban a londoni zsidó hitközségi szövetség nevében 10.000 fontot adott a Keren Kajemet javára. Ebből az alkalomból Londonban banketeket rendeztek, amelyeken lord Melchett programatikus beszédet mondott. Hangsúlyozta, hogy elérkezett annak az ideje, amikor a jótékonykodás helyett Palesztinában az investíciók politikáját kell folytatni, ha az ország nagyarányú fejlődését akarjuk.

— Eddig — folytatta lord Melchett — Palesztina a szegények filléreinek köszönhetette a fejlődését. De nem pihenhetünk babárainkon. Minden cionista sokkal komolyabban kell hogy vegye ma kötelességeit, mint valaha.

Az angliai Keren Kajemet igazgatója, Robert Solomon és Prof. Brodsky megköszönték a hitközségek federációja nagylelkű alapítványát és tolmácsoktól Usschischkin üdvözlését.

Davis tanácsos válaszában kihangsúlyozta, hogy a hitközségek federációja nem kér köszönetet. Boldog abban a tudatban, hogy a szenvedő zsidókat emberhez méltó élethez segíti az alapítvány révén.

Lord Melchett záróbeszédében utalt a nehéz időkre, amelyekben minden zsidó ember kötelessége a védekezés. Ez pedig leghatásosabban érhető el Erec Jiszraéli ujjáépítésével.

Reorganizálódott a Zsidó Nemzeti Szövetség dévai helyi csoportja. Vasárnap szépszámu közönség jelenlétében tartotta meg a Zsidó Nemzeti Szövetség dévai helyi csoportja reorganizáló közgyűlését. A gyűlésen résztvettek Vermes Ernő és Weinberger Nándor, a temesvári központ kiküldöttjei. A reorganizáló gyűlést megelőzően meegintet tartottak, melynek keretében dr. Szegő Ernő orvos beszámolóval tartott a Temesváron lezajlott kongresszusról.

Weinberger Nándor a zsidó nemzeti mozgalmi politikai pártjairól tartott értékes előadást. Vermes Ernő elnöknek a zsidóság mai helyzetéről és feladatairól tartott nagyhatású beszédét kitörő tetszésnyilvánítások kísérték s előadása végeztével meleg innepelésben részesítették. Ezután kezdetét vette a reorganizáló gyűlés, mely jelölőbizottságot küldött ki. A bizottság javaslatára és a gyűlés határozata következtében a dévai helyi csoport elnökének ismét dr. Szegő Ernőt választották meg. Alelnökök lettek dr. Schechter László, dr. Laufer Andor, ügyvezető alelnök Gál Béla, titkárok: Dési Endre és Fischer Sándor. Jegyző Rappaport Kálmán. Ezenkívül egy 50 tagú választmányt választották meg. A gyűlés végeztével a vendégek látogatást tettek az Aviva-Barisszia dédái Chaluc-telepen.

A Magánalkalmazotti Federáció Kolozsvári Szakszervezete értesíti tagjait, hogy a hét vasárnapján, július 16-án a szokásos és ezental rendszeresen megtartandó kirándulását nem tartja meg, hanem a helyett a szervezet tagjai testületileg vesznek részt a kolozsvári összmunkásság zajzonkerti ünnepélyén, mely délután 4 órakor veszi kezdetét.

Nyugdíjasok figyelmébe. A kolozsvári pénzügyigazgatóság a nyugdíjak nagy részét egy és kétejesekkel fizeti, viszont a tekeresek felbontásánál megállapított nyert az, hogy egyes cégek, melyek a pénzügyigazgatóságnak az aprópénzt tekeresekbe csomagolva szolgáltatják be, az amugyis koldusbotra juttatott nyugdíjasokat, 20—170 lejig károsították meg. — Nyugdíjgyesületünk emiatt panasza tett a pénzügyigazgatóságnál és az ott történt megállapodás értelmében, felhívjuk nyugdíjgyesületünk tagjait, hogy nyugdíjjeimen aprópénzt csak a pénzügyigazgatóság, vagy az aprópénzt beszállító cég helyettesítésével ellátott csomagokban vegyünk át. A lebélyezett csomagok tartalmaért egy a pénzügyigazgatóság pénztára, mint a cégek, anyag felelősséggel tartoznak. Hiábavaló vitatkozások elkerülése végett, felkérjük nyugdíjgyesületünk mindegyik tagját, hogy a csomagok felbontását két kezű ellenlétében eszközölje, mert csak így tudunk a fenti tarthatatlan helyzetnek végetvetni. Azoknak a cégeknek neveit, melyek a jövőben is hiányosan csomagolják az aprópénzt, kénytelenek leszünk a nyilvánosság elé vinni. Oana Vasile s. k., vezértitkár. Pop Valér s. k., elnök

Az Uj Kelet könyvlegyzéke

Körömdi: Ind. 715	82 L
Szenderkényi Anna: Felszabadultak	32 L
Emil Ludwig: Mussolini	57 L
H. Miklós cár bizalmas levele: Szerelmem és tragédiám	56 L
Heltai: Életke	67 L
Károly Sándor: Az 500.ik emelet	40 L
B. Russel: Kina	90 L
Kassák Lajos: Angyal föld	65 L
Járnó József: Börtön	40 L
Komor András: Fischmann S. utóda	48 L
Wells: A láthatatlan ember	32 L
Julien Green: Adrienne	44 L
Móricz Zsigmond: Forró mezők	44 L
Sinclair Lewis: Wreen urunk	44 L
Sherwood Anderson: Tar	44 L
Paul Bourget: A lelkiismeret	44 L
Katajev: A sikkasztók	44 L
Krudy Gyula: Boldogult urfikoromban	44 L
Szinyai Zoltán: Aranykarika	44 L
Bojer: A nagy éhség	44 L
Bibó Lajos: Kétlelkű szerelem	44 L
Heltai Jenő: Almokháza	44 L
Smeljov: A pincér	44 L
Edmond Fleg: Mosesdiszkótés	140 "

KÖZGAZDASÁG

A bánási pálinkafőzők táviratilag tiltakoztak a kisüstök főzésének betiltása ellen

Bucuresti Bukarest, július 13. Megírta az Uj Kelet, hogy a minisztérium meg akarja fosztani a vidéki lakosságot a pálinka főzés jogától. A minisztériumnak ez a lépése állítólag egy külföldi kölesön tárgyalással van összefüggésben, aminek feltétele a szeszmonopólium bérbeadása lett volna. Ennek a lépésnek bevezetője az, hogy a minisztérium a kisüstön való főzés jogát mindenütt betiltja, hogy a külföldi pénzesport a szeszital termelésnek ezt az ágát is birtokába vegye.

A romániai parasztagygodásban ennek a kérdésnek olyan óriási jelentősége van, hogy egyenesen csodálatos, hogy az

ellenzék politikai agitációja folyamán nem használta fel a kormány ellen. Ugy látják a kormány sem akarja nagyon ezt a lépést megtenni, ezt bizonyítja az, hogy a rendelkezést nem léptették életbe az egész országban, hanem egyelőre csak Bukovinában. Erdélyre és a Bánságra ezidő szerint még nem vonatkozik a rendelkezés, de a szeszmonopól-hatóság elhatározta, hogy egyhelyre összpontosítja a különböző vidékek üstjeit és fokozatosan megszünteti a pálinkafőzést is. A bánási termelők már táviratban tiltakoztak ez ellen a terv ellen. A táviratot Vaída miniszterelnöknek küldték.

Nem sikerült nyelbeütni a termés-csökkenés nagy problémáját

London, július 13. Ismeretes, hogy a buzanagyhatalmak szerződést kötöttek Londonban. A Daily Express leszögezi, hogy ez az elvi egyezség praktikus szempontból teljesen jelentőség nélkül való. A termelő nagyhatalmak elvi megállapodásának — mondja az angol lap — csak akkor volna jelentősége, ha egyidejűleg az egyes európai államok is felemelték volna a hozzájuk bevezethető buzamennyiséget. Ezzel szemben azonban az történt, hogy Olaszország kétharmadát szállította le a bevezethető buza mennyiségnek, Franciaország pedig egyáltalán nem enged be idegen búzát az országba.

A vetésmennyiségnek tizenöt százalékkal való leszállítása a jövő esztendőben nem jelenti azt, hogy a buzamennyiség kevesebb lesz. A bevetett terület kevesebb lesz ugyan 15 százalékkal, ezzel szemben azonban tudvalevő, hogy a buza hozama egyik évről a másikra 50 százalékat változhat.

Ha tehát a jövő esztendőben 40 százalékkal jobb termés lesz, mint az idén, akkor hiába szállították le 15 százalékkal a bevetett területet. Mégis több lesz a buza, mint volt, dacára annak, hogy kevesebbet vetettek be. Mindezen felül a Daily Express szerint a Szovjet Uniónak nagyobb termése lesz az idén, mint a tavaly.

A nagy gabonatermelő államok delegátusai szerdán újabb értekezletre ülnek össze. Sajtóközlések még remélik, hogy a dunai országokkal és az európai fogyasztó államokkal meg fognak egyezni. Mindenesetre nem lesz könnyű kielégítő megoldást találni, mert a fogyasztó államok katonai szempontok miatt állandóan fejlesztik kenyérmétermelésüket, mert el akarják kerülni azt a lehetőséget, hogy háboru esetén ne tudják biztosítani lakosságuk élelmezését. Erésben még fokozza a helyzet súlyosságát az a körülmény is, hogy Németországban a várható termés ebben a gazdasági évben kitűnőnek mondható s mezőgazdasága rovására aligha lesz hajlandó lényegesebb engedményekre. A dunai agrárállamok viszont arra mutatnak rá, hogy jelenlegi termelésük alig haladja meg a háboru előtti termésmennyiséget s nincs meg bennük emiatt a hajlandóság termelésük olyarányú csökkentésére, amekkorát a nagy exportáló államok szükségesnek tartanak a jobb gabonáruk biztosítása érdekében. A közép-európai országok szakértői részéről rámutattak arra is, hogy a lakosságuk sűrű s nem ronthatják le a népesség amugyis leszállott életmódját újabb megterhelést jelentő termelésesökkenéssel.

A lapok értesülései szerint a nagy exportáló államok nem találják elfogadhatónak azt a javaslatot, amelyet a dunai agrárállamok határozataként eléjük terjesztettek. Ugy hiszik, hogy a dunai államok 8 millió bushellel többet akarnak exportálni, mint amennyit a tengerentúli exportállamok kombinációba vettek.

A két csoport között a differencia miatt szakadás állott be. Beavatott he-

lyen azonban ennek ellenére sem adják fel a reményt, hogy a harcot a két szembenálló fél között el lehet kerülni. A dunai államok javaslatait valószínűleg a jövő hét keddjén fogják nyilvánosságra hozni. Addig a nagytermelő államoknak idejük lesz a javaslatok áttanulmányozására és a végleges állásfoglalásra.

Társadalmi hírek

Óbuza 650 lej.
Ujbuza: augusztus és szeptemberre 350 lej.
Tengeri 180—185.
Arpa 150 lej.
Zab 190 lej.
Repece 610 lej.
Tökmag 580 lej.
Irányzat barátságos.
A budapesti terménytőzsde határidő piacának zárójelentése: Buza októberre 11.25—11.25, márciusra 12.40—12.41. Rozs októberre 6.79—6.80 márciusra 7.80—7.81, Tengeri augusztusra 8.25—8.30, májusra 8.79—8.80 pengő.

Csikágó.

	Bushel	Cent
Julius	104.50	
Szeptember	107.37	
December	109.72	
Tengeri:		
Julius	64.62	
Szeptember	68.25	

Felhívjuk a kereskedők és fogyasztók figyelmét arra,

hogy őrizkedjenek összetévesztési a Haifából importált kítűnő „SHEMEN-MENORAH”-szappant más gyártmányu utánzattal, amely a „KASHER” felirást is utánozza.

A valódi SHEMEN-szappan felülmúlhatatlan minőségét lehetetlen utánozni, minthogy ez szappan a haifai SHEMEN-gyár speciális receptje szerint kizárólag növényi olajokból készül.

A fogyasztók ügyeljenek a vásárlásnál és kérjenek kizárólag „SHEMEN-MENORAH”-szappant, amelynek Romániában is bejegyzett védjegye a következő:

Kérjük a fogyasztókat, hogy közöljék velünk ama kereskedő nevét, aki ha „SHEMEN-MENORAH”-szappant kérnek, utánzatot akar helyette kiszolgáltatni, hogy tisztességtelen verseny miatt ellene az eljárást megindíthassuk.

Ageco R.T.

A haifai SHEMEN-szappan vezérképviselője

December	72.25
Liverpool.	
Buza:	
	Libra penny
Julius	508.37
Augusztus	510.75
Szeptember	604.—
Tengeri:	
Julius	700.—
Augusztus	700.—
Szeptember	703.—

SZÍNHÁZ-FILM MŰVÉSZET

Royal Mozgóban a legújabb Abraham Pál operett, Ma, pénteken kezd vetíteni a Royal mozgó „Mi történt az éjszaka?” cím alatt Abraham Pálnak a világhírű zsidó zeneszerzőnek legújabb filmjét. Szereplői közt megemlítjük Jenny Jugot, a gyönyörű filmszínésznőt, Jan Kiepura partnerejét, (ajátólóg menyasszonya) Hans Brausewettert a modern ifjú férfi generáció típusát. Külföldön a film Zigeuner der Nacht cím alatt futott rendezője Paul Schwartz. A film először jön ki premierre Erdélyben s csak egy pár napig fut.

URANIA-MOZGÓ MÜSORA

Péntek 5, 7 és 9 órákor:
Arkádia hercege, Vigjáték, főszerpekben: Liane Haid és Willy Forst.
Szombat 5, 7 és 9 órákor:
Vasárnap 3, 5, 7 és 9 órákor:
Hétfő 5, 7 és 9 órákor:
Alkárki vagy szeretlek... Bruno Granistaeten és Ernst Marischa világhírű operettje, főszerpekben: Liane Haid és Ivan Petrovics.

OPERA MOZGÓ:

Csütörtökötől közkiánatra: A sárga bárca. Főszerpekben: Elissa Landi és Lionel Barrymore.

SELECT-MOZGÓ MÜSORA

Péntek 5, 7 és 9 órákor:
Boldog emberek, Robert Stolz operettje, főszerpekben: Charlotte Suza, Gretl Theimer, Verebes Ernő, Szőke Székáll.
Szombat 5, 7 és 9 órákor:
Vasárnap 3, 5, 7 és 9 órákor:
Hétfő 5, 7 és 9 órákor:
Arkádia hercege, Vigjáték, főszerpekben: Liane Haid és Willy Forst.

SZINKÖR-MOZGÓ MÜSORA

Minden nap 3, 5, 7 és 9 órákor:
Mindent egy éjszakáért. Operett-száger. A főszerpekben: Claire Rommer, Harald Paulsen, Trude Berliner, Jacob Tiedtke. Zenéjét szerezte: Otto Stransky.

RÁDIÓ MŰSOR

Péntek, július 14.

Bukarest, 7: Jazz, 19: Előadás, 19.20: Könyvü zene, 19.40: Előadás, 20: Francia est, 21: Baritonálók, 21.20: Francia szimfónia, 21.45: Hírek.

Budapest, 6.45: Torna. Utána grammofón, 9.45: Hírek, 10: Felolvasás. Közben grammofón, 12.05: Cigányzene, 1.15: Pontos időjelzés, időjárás, 1.30: Grammfón, 6: Előadás, 7.10: Az ősemlék Magyarországon, Előadás, 7.40: Hegedű, 8.20: Szimfónia, 10.30: Ponto időjelzés, időjárás Majd hangv.

Bécs, 19.20: Operarészl.
Berlin, 22: Tánzene.
Breslau, 20: Katonazene.
Lipce, 21.25: Operett-részl.
Varsó, 20: Francia nemzeti ünnep.
Milánó, 19: Dallemezek.
Róma, 20.45: Grammfón.
Prága, 19.25: Grammfón.
Svájci Aleman Adó, 19.50: Grammfón

Szombat, július 15.

Bukarest, 20: Énekhangv. 22: Hírek.
Budapest, 6.45: Torna. Utána grammofón, 9.45: Hírek, 10: Felolvasás, Közben grammofón, 12.05: Szalonzene, 1.15: Pontos időjelzés, időjárás, 2.45: Hírek, 4: Mesedélután, 4.45: Pontos időjelzés, időjárás, 5: Népszerű lemezek, 6.30: Magyar nők, 7.30: Betegszabadságot kérttem, 8: Strauss: Denevér című operettje. Közben időjelzés, időjárás, utána jazz.

Bécs, 22: Hangv.
Berlin, 22: Tánzene.
Langenberg, 19: Vigopera.

APRÓ HIRDETÉSEK

Egyszeri közlésnél egy szó 2 lej, vastagabb betűvel 4 lej. Legkisebb apró hirdetés 20 lej. Állástkeresőknek 30 százalékos kedvezmény. Apróhirdetések díja előre fizetendő. Jelíges levelet csak ugy továbbítunk, ha portobélyeg mellékelve van.

Csinosan butorozott szép különbejáratu szoba, fürdőszobahasználatal, egy vagy két személy részére sétatér elején kiadó. Str. O. Goga 1., I. 4.

Gépi gomblyukasztó olesón vállalk. Calea Decebal (Rudolf ut) 13., jobbra utolsó ajtó.

A legizletesebb és legváltozatosabb vegetárius koszt a Schwartz Ignác vezetése alatt álló „Familia” kóser vegetárius étteremben kapható. Ünjő ucca 10., hátul az udvarban. Egy menü (leves, főzelék, tészta) 25 lej. Abonoma ebéd-vacsora 900 lej, csak ebéd 600 lej.

Faipari marógép, Hartmann drezdai gyárból, új, 9x10 asztalméret, golyós-csapágyak, összes tartozékaival eladó. Müller Cluj, Str. Jorga 14.

100.000 Leies Kereskedelmi Hitelintézet 50.000 Leies Albina betétknyvet keresek megvételre. Ajánlatokat G. S. jelígre a kiadóhivatalba.

Kertes házban butorozott szoba egy vagy két személynek kiadó, esetleg teljes ellátással. Jókai ucca 11, földszint ajtó 4.

Eladó egy könyvszekrény és egy íróasztal. Özv. Jámorné, Erzsébet u. 8. Ertekezni 10—2-ig.

Fiatl, izr. urilány, német, román és magyar nyelvtudással nevelőnőnek, esetleg kisebb családhoz háztartás vezetésére ajánlkozik. Ajánlatokat „Szerény” jelígre a kiadóba kér.

Fűszerkereskedőknél bevezetett helyi ügynök komoly munkaerő — aki hasonló minőségben a piacon dolgozott — felvétetik. Ajánlatokat „Versenyképes cég” jelígre a kiadóba.

Sokan meggyőződtek már róla, hogy a legfőbbkétesebb munkát készítjük a legjobb minőségű anyagból olesó áron. Sieszen ön is meggyőződni. Cipőkészítés, cipőjavítás, felsőrész-készítés Ha egyszer hozzánk jöt, sohasem megy máshova. Speciál cipész-műhely Cluj, Str. Londrei (Hosszu u.) 3.

ÜSOR

14.
Előadás, 19.20:
adás, 20: Fran-
21.20: Francia

Utána grammo-
vasás. Közben
zene. 1.15: Pon-
0: Grammfón.
ember Magyar-
Hegedű, 8.20:
jelzés, időjárás

zsl
zeti ünnep.
n.
n.
0: Grammfón

15.
22: Hírek,
Utána grammo-
vasás. Közben
zene. 1.15:
2.45: Hírek,
ontos időjelzés,
zek, 6.30: Ma-
adadságot kér-
simű operettje.
utána jazz.

SEK

2 lej, vastó-
apró hírdé-
30 százalé-
k díja előre
ak egy továb-
ellékelve van.

különbejárati
tal, egy vagy
elején kiadó.

són vállalak,
13., jobbra

ozatosabb ve-
gnárné veze-
rner vegetárius
cca 10., hátul
eves, főzelék,
ebéd-vacsora

ann drezdai
ret, golyós-
kaival eladó.

Hitelintézet
nyvet keresek
S. jeligére a

szoba egy
esetleg teljes
szint ajtó 4

és egy író-
rszövet u. 8.

et, román és
önök, eset-
s vezetésére
zerény" jeli-

zetett helyi
aki hasonló
ott — felvé-
képes cég"

róla, hogy a
itjük a leg-
ó áron. Sies
Cipőkészítés,
Ha egyszer
gy máshova.
Str. Londrei

HIREK

Royal Mozdó

Ma, pénteken szenzációs premier
Erdélyben először:

**Abrahám Pál leg-
ujabb operett-
világsikere**

"Mi történt az éjszaka?"
(Zigeuner der Nacht)

Fősz.:

Jenny Jugo (Jan Kiepara partnere),
Hans Brausewetter, Anton Pointner,
Paul Hörbiger. A Royal Mozdó modern
terme a legbiztosabb védelem a nyári
meleg ellen.

— **Elárvereztek egy felhőkarcólót.** New Yorkból jelentik: Kedden érdekes köny-
szer árverés volt New Yorkban. Birói uton
elárverezték a Manhattan városrészen
fekvő Lincoln felhőkarcólót, amely a vá-
ros egyik legdrágább telkén épült s a
melynek értékét néhány évvel ezelőtt még
harminc millió dollárra becsülték. A fel-
hőkarcólót jelzálogadósággal miatt árve-
rezték el s az árverésen mindössze 4 mil-
ió 450 ezer dollár vételár folyt be. Ér-
dekes, hogy egy biztosító intézet még ne-
hány hónappal ezelőtt tizenkilenc millió
dollár összegre becsülte a felhőkarcóló
értékét.

— **Az amerikai konverzió.** Washington-
ból jelentik: Roosevelt elnök tervet dol-
goztat ki a huszonhét és félmilliárd dol-
láros belső adósság konszolidálására és
annak konverziójára. Négy, legfeljebb
négy és félszázalékos kibocsátással lehet
számolni, amelynek az a rendeltetése,
hogy az ideai esedékességeket fedezze.

— **Zivataros esőket jósolnak.** Budapest-
ről jelentik: A Meteorológiai Intézet idő-
járásprognózisa szerint további zivataros
esők várhatók. A hőmérséklet alakulása
bizonytalan.

— **Terjed az angolellenes mozgalom**
Japánban. Londonból jelentik: Japánban
terjed az angolellenes mozgalom. Bizo-
nyos jelek arra vallanak, hogy a Fekete
sárkány titkos szervezet áll az akció hát-
terében. A kormány elleni összeesküvés
részesének legtöbbjét már lefogták.
Több mint ezren vannak letartóztatásban.
A miniszterek lakásait és a fontosabb
középületeket még mindig erős karhata-
lom tartja megszállva Tokióban.

— **Ez is Hitler műve.** Helsinkiből je-
lentik: Finnország területén betiltották a
külföldi katonai és partgyenruhás vise-
lését. A határon át érkező külföldieknek
is respektálnok kell ezt az intézkedést.
Csenkészenruhák kivételt képeznek.

— **Mattern újabb világméretű útja.**
New Yorkból jelentik: Mattern pilóta, aki
készülődik orosz repülőgépen az észak-
kelet-siberiai Anadyrból az alaskai No-
moba, kijelentette, hogy kudarcra járt
vállalkozását a jövő év folyamán meg-
fogja ismételni s reméli, hogy mégis si-
kerül rekordidő alatt körülrepülnie a vi-
lágot.

— **Halálozás.** Friedmann Ferenc volt
gazdálkodó f. hó 12-án délelőtt elhunyt.
Temetése f. hó 14-én, pénteken d. e. fél
10 órakor lesz az új zsidó temető (Strada
Radio 1—3.) halottsházából. Özvegyén,
szül. Ornstein Heléna kivül, fia: Zilahí
Zoltán gyászolja. (Minden külön értesítés
helyett.)

— **Antiszemita propaganda helyett, zsi**
dóbarát megnyilatkozás. Luzernből jelen-
tik: A Hitlerékkel szimpatia tartó luzer-
ni „Nemzeti front” antiszemita népgyü-
lést hívott egybe, amelyen mintegy 1500
főnyi tömeg gyűlt össze. A megjelentek
nagy része azonban azért jött el a gyűlé-
sre, hogy protestáljon az antiszemita me-
nyilatkozás ellen. A gyűlés előre kijelölt
antiszemita elnökét lehurrogták, az em-
lényről letaszították és helyette egy li-
berális érzelmű elnököt választottak. Ami-
kor a „Nemzeti front” hivatalos szóoka
beszélni akart, irtózatos lármá keletkezett
Ugyanilyen zaj akadályozta meg a többi
antiszemita szónokok beszédét is. A gyű-
lést végül is Mayer ezredes beszélte ke-
resztül, aki leszögezte, hogy Luzernben
nincs szükség sem antiszemita gyűlésre,
sem „Nemzeti front”-ra. Így történt meg,
hogy az antiszemita gyűlés, zsidó barát
demonstrációvá változott.

— **A Haggibbor turisztikai szakosztá-**
lya július 16-án, vasárnap autós kirándu-
lást rendez Hideszamosra és annak vad-
regényes vidékére. Indulás reggel 6 óra-
kor. A komoly turisták részére külön
kirándulás a dobrini havasokba. Indu-
lás reggel 4 óráko. Részvételi díj
mindkét csoportban vendégeknek 75, ta-
goknak 70 lej. Jelentkezni csak a Haggib-
bor klubban (Kossuth Lajos ucca 10,
emelét) minden este fél 8-ól fél 9-ig
és legkésőbb péntek estig lehet. A dob-
rini turán való részvétel csak igen gyá-
korított turistáknak ajánlatos. Vezetők:
Sándor Samu, Zádor Árpád, Erdős
László, Weisz Ignác és Wolheimer Já-
nos.

— **Eljegyzés.** Stark Kató Jibou és Was-
serstrom Pál elektromérnök Cluj. jegye-
sek. Minden külön értesítés helyett.

— **Az ipar és tudomány szakembereihez:**
Minden magyar, német, francia, angol
folyóirat és könyv eredeti kiadói áron
Lepagenál Kvár. Lepagehoz küldje a
díjat hivatalos kurzuson lejbe. A lapot
közvetlenül kapja a kiadótól. Kérjen
ingyen jegyzéket Lepage-tól Kvár.

— **Németország terményekért hajlandó**
megépíteni az új dunai hidat. Belgrádból
jelentik: A román-jugoszláv Duna-híd
ügyében német vállalat azt a javaslatot
tette, hogy Németország terményekben el-
fogja fogadni a híd megépítésének ellen-
értékét. Van egy francia ajánlat is, amely
szerint azt ajánlják, hogy kölcsönt sze-
reznek a hídépítés céljaira.

— **Benes római útja.** Londonból jelen-
tik: A Daily Telegraph értesülései szer-
int Benes még a négyhatalmi egyezmény
aláírása előtti időpontban Rómába készül.
(Utazásának és tárgyalásainak diplomá-
ciai előkészítése most van folyamatban.)

— **Hazaérkezett a Zeppelin.** Berlinből
jelentik: A Graf Zeppelin husz utassal
este 8 óra 20 perckor megérkezett Fried-
richshafenbe.

— **Rövid sporthírek.** A Heitna augus-
tus 6-án Berlinben vendégül látja a bu-
dapesti Ferencvárost. — Hollandiában
július 20—22. között lesznek a nemzeti
evezősbajnokságok. — Leskovácban a bu-
dapesti Nemzeti 3:1 arányban győzött a
városi válogatot ellen. — Szombathelyen
osztrák-magyar válogatot atlétikai viadal
lesz július 22-én és 23-án. — Luzernben
július 30-án rendezik meg Svájc evezős-
bajnokságait.

— **A spanyol tengerészeti akadémia**
palesztinai tengerésznövénydeket hívott
meg. Bukarestből jelentik: A spanyol-
országi főiskolai tanároknak és diákok-
nak az a csoportja, amely nemrégiben
Palesztinában járt, meglátogatta a haifai
politechnikum mellett működő héber ten-
gerészeti iskolát is. A tanároknak, akik
közül többen a madridi tengerészeti ak-
adémián tanítanak, igen megtetszett a pa-
lesztinai tengerészeti növendékek és Spa-
nyolországba hazaérve, átíratot inéztek
a haifai politechnikumba, amelyben meg-
hívják a madridi tengerészeti akadémia-
ra a héber tengerészeti iskola több növén-
dekét.

— **Kis hírek Hitler Németországából.**
Hitler táviratos intézett Hindenburghoz,
melyben bejelentette, hogy létrejött a bé-
kesség a porosz kormány és a porosz
evangélikus egyház között. Az állami fő-
biztosokat és biztosokat az egyházkerüle-
tek és egyházközösségek éléről vissza fo-
gják hívni. — Baldur von Schirach nem-
zeti szocialista ifjúsági vezér tegnap be-
szédet mondott Potsdammban a nemzeti
szocialista birodalmi ifjúságvezető iskola
megnyitóján. — A badeni belügyminis-
terium feloldotta a konkordátumban el-
ismert katolikus szervezetek betiltását s
megadta további működésükhöz az enge-
délyt.

Ganz Abrahámné
Kóser szakácskönyve
ismét kapható az UJ KELET könyv-
osztályánál
Ara 180 lei

A fájdalmak tanulságai

Egy jó anya írja nekünk: „Távol lakom
a patikától s ezért Önökhöz fordulok,
hogy egy nagy üveg URODONAL-t kap-
hassak, mely egy teljes kurára elég és
együttal hálás köszönetet mondok Önnek,
Chatelain ur, mindazért a jóért, amit
eddig velem tett. 47 éves vagyok, hat
gyermeket neveltem fel. Mindamellett
igen jól érzem magam, ha kevesebbet
szenvednék a rheumától. Hiszen néha
már nem bírtam a házi és gazdasszonyi
munkát sem végezni, annyira fájt a bal-
vállam és egyik térdem. A legkisebb
mozdulatra képtelen voltam. De mielőtt
URODONAL-al kezdtem magam kezelni,
csökkentek a fájdalmak. Ujra átvehettem a munkahelyemet és lányomat,
elküldhettem szolgálatába. Kérem tehát,
küldje el nekem mihamarabb ez újabb üveget, hogy visszanyerhessem
teljes egészségemet“.

G. N.-né, Lyonból (Rhône).

Az URODONAL elolvast minden mérget és tisztátalanságot, amit a vér-
ben van s legfőképpen a húgysav-kristályokat; és el is távolítja azokat.
Épp e kristályok teszik a rheumások izommozgásait oly fájdalmasokká.

URODONAL a rheuma leghatásosabb gyógyszere.

Kapható gyógyszerárakban és drogériákban

— **Júliusi hó Kaposváron.** Kaposvárról
jelentik: Kaposváron pár percig esőcsöp-
pekkel vegyesen hópelyhek hullottak. A
júliusi hónap sok nézője akadt. A lehul-
lott hópelyhek csak pár pillanatig marad-
tak meg, azután elolvadtak. Ezzel kapo-
soltban a babonások között az a hit ter-
jedt el, hogy a júliusi havazás a világ
végének kezdetét jelezte.

— **Meghalt a bécsi opera orvosa.** Bécs-
ből jelentik: Bielka Arthur dr., az állami
operaház színházi orvosa tegnap meghalt.
Dr. Bielka sok éven át volt Ferenc József
udvari orvosa, majd Károly király udva-
ri orvosa lett. Atyja, Bielka Agoston dr.
annakidején Ferenc Károly főherceg,
Ferenc József udvari orvosa volt.

— **A legtöbb női bajnak az intim test-**
ápolás követelményeinek a be nem tar-
tása az oka. A modern higienia meg-
követeli a naponta kétszer, reggel és este
való mosakodást. Mig viszont a meleg
víznek izgató hatása van, addig a Cyral-
dose nevű készítménnyel elkészített víz-
fertőtlenítő csillapító hatása. A
Cyraldosenak tehát nem szabad hiá-
nyoznia egyetlen nő intim toaletti-jénél
sem.

— **Illinois is alkoholt akar.** New York-
ból jelentik: Illinois állam is egyhan-
gu népszavazással az alkoholtalalom felfüg-
gesztése mellett szavazott. Illinois a ki-
lencedik amerikai állam, amely egyhan-
guan megszavazta a prohibíció felfüg-
gesztéséről szóló javaslatot.

— **Hol nem fogadhat el angol rendőr**
borraválót. Londoni jelentés szerint a
rendőrség új főnöke, lord Trenhard napi
parancsot adott ki, amelynek értelmében
az alsóházban szolgálatot teljesítő rend-
őrök nem fogadhatnak el képviselőktől
borraválót. Eddig az volt a szokás, hogy
a hétszáz képviselő az ülésszak végén fe-
jenként harminc siling borraválót adott
a rendőröknek. Az új rendőrfőnök intéz-
kedésére ezt az összeget a londoni rend-
őrség jóléti alapja javára kell fordítani.

NAPRÓL NAPRA

A világbamboreet a magyarországi
gyümölcs propagálására is fel fogják
használni. Nagy gondot fognak fordí-
tani arra, hogy az üzletszerűség hát-
terbe szoruljon és hogy csak kifogástal-
an minőségű gyümölcs jusson a gödöllői
telepre. A jamboree gyümölcsellá-
tásában megfelelő részt fognak biztosí-
tani minden gyümölcstermelő körzet
termelőinek. A jamboree július 20-án
kezdődik Gödöllőn és augusztus 16-ig
fog tartani.

Délszerbiában szervezet alakult a
modern divat ellen. A tagoknak köte-
lessége, hogy propagálják a régi nép-
viselet viselését s természetesen maguk
sem járhatnak másként, mint népvise-
letben.

A színészeknek a jövőben tilos egy es-
tén több helyütt is fellépni. Az intéz-
kedést az állástalan színészek elszapo-
dása miatt léptették életbe Angliában.
Nem helyénvaló, hogy a színészek, kik-
nek már van egy színházban szerződési
kötelezettségük, rontsák állástalan kol-
legáuk elhelyezkedési lehetőségeit.

Az amerikai gyapotipari vállalkozá-
sok 70 százaléka önként elfogadta az új
gyapotipari munkásszabályozást, a
többieknél Roosevelt elnök kényszer-
rel lépteti életbe július 17-én a szabály-
zatot.

Hivatalosan 60 millió esekoronára
becsülik a Tisza árterületén okozott
károkat. A nagyszülősi járásban 35,
a huszti járásban 5 és a beregszászi já-
rásban 4 községben pusztított az ára-
dás.

— **Ausztráliát egy rabbi fogja képvisel-
nelni a népszövetségben.** Melbournból je-
lentik: Az ausztráliai kormány D. I.
Freedmann, a perki hitközség rabbiját
küldte ki a szeptemberben összeülő nép-
szövetségi ülésre delegátusul. Arra való
tekintettel, hogy a legközelebbi népszöve-
tési ülésen minden valószínűség szerint
szóba kerül a németországi zsidókérdés
is, különös jelentőséget kap az a tény,
hogy Ausztrália zsidó delegátust küld az
ülésre. Freedmann rabbi a háboru alatt
tábori főlelkésze volt az ausztráliai csa-
patoknak, tanára a nyugatausztráliai
egyetemnek és egy idő óta ő az elnöke a
nyugatausztráliai hadviseltek szövetségé-
nek.

Szederkényi Anna: Felszabadultak. A
kitűnő író a ma asszonyának és a
gödöllői korunknak legizőbb problémáit tár-
gálja regényében. Ara csak 32 lej. Kap-
ható az Uj Kelet könyvosztályában.

UJ KELET *Legújabb hírek*

Oroszország stornirozta összes németországi megrendeléseit

A magyar pénzügyminiszter ezzel szemben a gazdasági kapcsolatok kimélyítéséről tárgyal Berlinben

Genf, július 13. A lapok szerint Németország elszigetelődése már az év elején előre vetette árnyékát. Az Oroszországba irányuló export már az első hónapokban az elmúlt évi havi átlag egyharmad részére szállott alá, tehát a kivitel 70 százalékkal zuhant.

Visszavonták orosz részről a ruhr-vidéki nehéziparnak adott megrendést s 300 ezer tonna szállítást a len-gyel-sziléziai vasiparnak juttatták. A kelet-európai biztonsági paktum révén nem is annyira Oroszország szerzett erős politikai pozíciót, mint inkább Franciaország, amelynek sikerült szisztematikusan kiépítenie a maga új keletfelé kontinentális frontját az orosz nyugati határokon

Németország ellen. Magyar pénzügyi körök ezzel szemben a magyar-német gazdasági kapcsolatok kimélyítésén fáradoznak. Budapesti jelentés szerint Imrédy Béla magyar pénzügyminiszter Berlinben át fog visszautazni Londonból. A magyar pénzügyminiszter egy millió métermázsza buza elhelyezését kíván tárgyalni a német kormányval. Valószínű, hogy az exportbuza előnyös vámtételeket kap. Ha a búzát sikerül elhelyezni, megindulnak a tárgyalások tengeri exportálása iránt, mert Németország hajlandónak nyilatkozott arra, hogy szűk ségletének egy részét Magyarországból fedezze.

A megnemtámadási szerződés első eredménye: hajózhatóvá teszik a Dnyesztert

Bucuresti-Bukarest, július 13. (Az Uj Kelet tud.) A bukaresti lapok Pan Halippa beszarabiai miniszter nyilatkozatát közlik. Halippa kijelentette, hogy a Dnyesztert feltétlenül hajózhatóvá kell tenni. Ez nagy lendületet adna Beszarabia gazdasági fejlődésének és Oroszország érdekeit is szolgálná. A megnemtámadási szerződés megkötése után a

Dnyeszter hajózhatóvá tétele a két állam közötti diplomáciai kapcsolatokat felvételét is elősegítené. Pan Halippa fontos megbeszélést folytatott ma délelőtt ebben a kérdésben Savel Radulescu külügyi alminiszterrel, aki egyébként a megnemtámadási szerződés megkötésének apropójából audiencián fogadta Polesci Cosiel volt cári követet.

A kormány nem engedi letörni a gabonaárakat

Bőséges termésről érkeznek jelentések az ország minden részéből

Bucuresti-Bukarest, július 13. (Az Uj Kelet tudósítójától.) A belpolitikai helyzetrel foglalkozva, az Adeverul mai számában a következőket írja: Vaida miniszterelnök és Mihalache tegnap délutáni megbeszélésének eredménye kiábrándulást hozott az ellenzék számára. Mihalache kijelentette, hogy nem akar nehézségeket okozni a kormánynak: Vaidától is mindössze annyit kér, hogy a kor-

mány vigyázzon és ne hagyja magát az eseményektől meglepni. Az országból beérkező jelentések szerint az idén a termés igen bő lesz. Különösen a buza állásáról érkeznek be kedvező jelentések. Ami a gabonaárakat illeti, a kormány el van határozva arra, hogy minden körülmények között megakadályoz minden indokolatlan bessz-spekulációt és ha kell, állami intervencióval is meg fogja akadályozni a jelenlegi árnívó letörését.

Dr. Fischer József táviratilag kért gyorssegélyt a máramaros-megyei árvizkárosultak számára

A zsidópárti képviselő kerületébe utazik

Cluj-Kolozsvár, július 13. (Az Uj Kelet tud.) Részletesen beszámolt az Uj Kelet a borzalmas elemi csapásról, amellyel az árviz sújtotta Máramaros megyét. Egész falvak népét tette hajléktalanná és fosztotta ki minden vagyonkijából az áradat és az amugyis elvselhetetlen máramarosi nyomoruságot még fokozta. A máramaros-megyei falvák alapjait tette tönkre az árviz, a kevés termést elpusztította, a faraktárak anyagát elhordta.

A máramarosi lakosság a megye képviselőihez fordult, eszközöljön ki segélyt az éhezők számára Bukarestben. A zsidó választók felkeresték Kolozsváron dr. Fischer József kamarai képviselőt, akinél intervenciót kértek az árvizkárosultak felségélyezésére.

Dr. Fischer József azonnal táviratot küldött Bukarestbe, Vaida Sándor miniszterelnöknek, Voicu Nitescunak és Ioanitescunak. A távirat a következőképpen hangzik:

„A máramarosi lakosság nyomorát borzalmasan sújtotta a leírhatatlan méretű árvízveszedelem. stop kérek azonnali intervenciót az éhínség és pusztulás előtt álló árvizkárosultak segélyezésére és tető alá juttatására stop. a nagy megpróbáltatáson keresztülment lakosság bizalommal várja sürgős, hatékony közbelépésüket. FISCHER JÓZSEF képviselő.
Dr. Fischer József egyébként néhány napon belül kerületébe utazik, hogy személyesen is meggyőződjék az árviz pusztításainak méreteiről.

Fogakat pénzért kaphat

-de soha a sajátjait!

Elmulott évek -
elvesztett fogak
-vissza nem térnek.

KALODONT

fogkő ellen

Ezért: **Harc a veszélyes fogkő ellen!**
Fogai egészségesebbnek tűnnek... de vajon azok-e a valóságban? Mert a fogkő - mely sok megbetegedés oka - láthatatlanul rakódik le a fogak mögött! E bajtól menti meg Önt a Kalodont-al való rendszeres fogtisztítás. Csak a Kalodont tartalmazza a Dr. Bräunlich féle sulfurizínoleatot, mely a fogkő hatásos és tudományosan elismert ellenszere. Ezért: tisztítsák fogait reggel és este Kalodont-al!

Két és félmilliárdal redukálni kell a költségvetést,

mert már kétségtelen, hogy ellenkező esetben elkerülhetetlen a deficit

Bukuresti-Bukarest, július 13. (Az Uj Kelet tud.) Az Epoca értesítése szerint a kormány redukálni készül a költségvetést. Miután az inkasszó előreláthatólag nem fog az év végéig olyan mértékben feljavulni, hogy az első hónapok deficitjének fedezésére elegendő legyen a redukálás törvényes formája az lesz, hogy a költségvetésben előírt körülbelül 1 milliárd lej értékű munkálatok

nem fognak elvégeztetni, másrészt pedig a külföldi hitelezőknek másfél milliárd lejvel kevesebbet fizetnek, mint amennyi a költségvetésben elő van írva. Ezzel a 2 és félmilliárd lej megtakarítással reméli elérni a kormány azt, hogy az 1933. évi budget deficit nélkül fog zárulni.

Nem akad gazdája a jasi merényletnek

Letartóztattak, de mindjárt szabadlábra is helyeztek egy vasgárdista diákot

Bucuresti-Bukarest, július 13. (Az Uj Kelet tudósítójától.) A jasi lángbomba-merénylettel kapcsolatosan a jasi rendőrség nagy apparátussal folytatja a nyomozást. Tegnap délután letartóztattak egy Pasca nevezetű vasgárdista diákot, aki a májusi diákmozgalmakban vezető szerepet játszott. Miután azonban semmilyen terhelő bizonyítékot nem lehetett produkálni ellene, szabadlábra helyezték.

A vizsgálat során megállapítást nyert, hogy a Petardaban, amelyet Traian Bratu egyetemi rektor és Hihai Sadoveanu író asztala mögé dobtak, vasszilánkok is voltak. Sadoveanun nemrég választották meg ismét az összes romániai szabadkőműves páholyok nagy-mesterévé, úgy, hogy a merénylet nyilván ellene is irányult. Sadoveanu közölte a rendőrséggel, hogy az utóbbi időben többször kapott ő is névtelen fenyegető leveleket.

Az UJ KELET olcsó könyvei

Smedley: Magányos asszony 147 Lei
Patenotre: Pénz 87 Lei
Juhász: Hősök, tudósok, emberek 147 Lei
Molnár Ferenc: Harmonia 54 Lei
Sigrid Undset: Koszoru 144 Lei
Schalom Asch: Moszkva 168 Lei

Schalom Asch: Pétervár 168 Lei
Marai: Csutora 117 Lei
Galsworthy: Vagyon urai 70 Lei
Galsworthy: Biró előtt 75 Lei
Babits Mihály: Gólyakaliva (kötve) 57 Lei
Karinthy: Hasmütét 72 Lei

FRATERNITAS Könyv- és Lapkiadó Rt. nyomása, Cluj-Kolozsvár, Strada Baron L. Pop (v. Brassai u.) 10. Telefon: 3-78

Taxa postală
plătite în nume
No. 224.713-92

da Baron L. I.
Telefon: 9-72
Havonta 110,
évre 590, egé
földre: Havo
félévre 6, egé
dótekek díjsz
KELET" az
saldóság egy
keink utány
rás megjelölé

Valahol

A külföldi van. Általában: ságokkal van. Fizetni nem lehetetlen. Nincs mivel Valahogyan mintha sohase Pedig már kókból, már befektetnek az Mégis, nine Hol van a p A román p zálása óta min A kormány allandóan azt tani a lej árf Nemrégén fogják a lejt. De egyelőre dunk a pénzs És most vá külföldi köles Valami nin Stabilitást is akarnak, k akarnának, de Ki tud kiok ügyi helyzetb

Von Pape

Die Toten Ez idézet egy ve: A halottak. Aból az all von Pape, H lári méltóság be szállt ügyis fog. A dolog st érezheti magá De nemcsak ke, hanem azé lanatnyilag le Németországba nére is bent egyetlen a ré zül. Bizonyár Hugenberg so Nem számít éppe annyit, volt, formál ariszokrata, cia felett rend külöz.

Von Pape

ből látszik - politikát, ink után le fog s Bizonyára s pen ur megé sokáig nem m regben, tapaszt megéri a fára rülni a lóról, - és egy sze zonyára tudja üli meg a sejtji, hogy a nak, azok sen len akadályve már emelik a el fogja intéz A halottak

Ami most az ember

Szokatlanu münkbe az eg A cím ököl munista ügy be. Egy évvel egy ilyen cir Közönséges ként olvasha érkező jelent tárokat tartó És akkor é világ. Most vala az ujságokat met.